de BONJO

onafhankelijke krant over strafrecht en detentie

Uitgave van Bonjo, Nieuwe Herengracht 18, 1018 DP Amsterdam. Telefoon 020-665 94 20. Info@bonjo.nl / www.bonjo.nl

Hoe jongeren de criminaliteit in rollen

En ineens is het te laat…

Het criminele circuit. Het is overal en nergens. Er bestaat geen aanmeldingsloket of -formulier voor, maar toch raken veel jongeren verstrikt in het web van de misdaad. Is dat dan een bewuste keuze? Is het een weloverwogen keuze? Of is het een onoverzichtelijke situatie, vaak onder een bepaalde vorm van druk vanuit vrienden of familie, waardoor het voor iemand kan aanvoelen alsof er geen andere optie is? Gedetineerde Benjamin (naam bekend bij de redactie) schetst hoe dat in de praktijk gaat.

Ik zal u het voorbeeld geven van Mark. Hij is 18 jaar oud en werkt bij de Footlocker. Hij woont nog bij zijn ouders en heeft sinds een aantal maanden een relatie met Joyce. Wanneer hij op haar verjaardagsfeestje is, wordt Mark door Jason, de vader van Joyce, apart genomen. Jason zit met een probleempje. Er moet vannacht om 02.00 uur iemand worden opgehaald in het Rotterdamse havengebied. Jason heeft gedronken en kan dus niet zelf rijden. Hij had een chauffeur geregeld, maar die heeft zojuist op het laatste moment afgezegd. Mark heeft nooit geweten wat de vader van zijn vriendin voor werk doet, maar ze heeft er weleens op gehint dat hij verwikkeld is in het drugsmilieu. Mark vermoedt dat er drugs in het spel zijn en in eerste instantie weigert hij.

LEES VERDER OP PAGINA 9

de Bonjo verschijnt 6x per jaar
36e jaargang
nummer 5, oktober 2026

Word voor 25,- euro per jaar abonnee en ontvang zes keer per jaar de Bonjo.

Wie wij zijn

Wij komen op voor de belangen van gedetineerden en ex-gedetineerden in Nederland.

BONJO

Wat wij willen

Bonjo's missie is verbetering van het strafrecht, betere omstandigheden in de bajes en eerlijke kansen voor (ex-) gedetineerden om een menswaardige re-integratie te kunnen realiseren.

Vito Shukrula over zijn tijd in de bajes 3

De laatste column van Dini van het Noorden 5

Nieuw in Rotterdam: Net uit de bakfietsen 11

Wie waren de slachtoffers van Jack the Ripper? 18

Hoe goed is de gedetineerde beschermd?

Hitte achter gesloten deuren

Hittegolf na hittegolf deed Nederland afgelopen zomer aan. *De Bonjo* onderzocht hoe het is gesteld met de hitteplannen in de gevangenissen. Er blijken grote verschillen te bestaan tussen inrichtingen en er zijn vragen over de bruikbaarheid van de plannen in de dagelijkse detentiepraktijk. Terwijl warmere zomers en meer tropische dagen worden verwacht, ontbreekt bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) een centrale vergelijking van lokale hitteplannen.

Ger van der Veen

Wie thuis last heeft van de hitte kan een raam openen, 's nachts extra ventileren, ergens anders slapen, vaker douchen of tijdelijk een koelere ruimte opzoeken. Voor een gedetineerde ligt dat anders. Hij verblijft in een gebouw dat hij niet kan verlaten, kan zijn dagindeling niet zelf bepalen en heeft maar beperkt invloed op ventilatie, verkoeling, douchen en het moment waarop hij buiten komt. Juist daarom zou een hitteprotocol in een gevangenis meer moeten zijn dan een verzameling algemene adviezen voor warme dagen. Het moet antwoord geven op een wezenlijk andere vraag: hoe bescherm je iemand tegen hitte als die persoon zijn leefomgeving nauwelijks zelf kan aanpassen?
De Bonjo doet onderzoek naar de hitteprotocollen in de gevangenissen en de rol van DJI. De aanleiding is mede de hitteproblematiek die de afgelopen jaren in penitentiaire inrichtingen zichtbaar werd. De temperaturen zullen volgens de klimaatscenario's van het KNMI in de Nederlandse zomers alleen maar oplopen.
Een eerste vergelijking laat vooral zien hoe verschillend die hitteplannen zijn. De ene inrichting beschikt over een uitgebreid protocol met verantwoordelijkheden, maatregelen en technische aanwijzingen; elders bestaat een veel globaler document of zelfs nog een conceptversie.

Eigen verantwoordelijkheid

Dat verschil is niet geheel verrassend. Gevangenisgebouwen verschillen sterk in leeftijd, bouw, ventilatie en technische mogelijkheden. DJI benadrukt dat zelf. In een reactie aan *de Bonjo* laat een woordvoerster weten dat DJI de locaties niet met elkaar vergelijkt. Iedere PI heeft volgens DJI een eigen verantwoordelijkheid. Ze schrijft: "We moeten het doen met de gebouwen die we hebben." DJI zegt tegelijkertijd geen onverantwoorde risico's met medewerkers en gedetineerden te nemen. Maar als de gebouwen sterk verschillen en iedere vestigingsdirecteur lokaal verantwoordelijk is, wie stelt dan vast welke minimale bescherming een gedetineerde in elke Nederlandse gevangenis moet krijgen bij extreme hitte? DJI laat weten dat er geen centraal onderdeel van de organisatie is dat inhoudelijk overzicht heeft over de verschillende lokale hitteprotocollen en dat van onderlinge vergelijking geen sprake is.

De Bonjo vroeg de hitteplannen van PI's op. Bij het plan van PI Zwolle valt op dat het is aangeduid als concept. Het verdeelt tal van taken over onder meer de facilitaire dienst, het dagelijkse afstemmingsoverleg, de medische dienst, PIW'ers, beveiliging en het Interne Bijstandsteam. Er worden water, ventilatoren, parasols en koele versnaperingen geregeld. Ook kan het dagelijkse overleg besluiten de luchttijden aan te passen en wordt aan personeelsleden gevraagd kwetsbare gedetineerden extra in de gaten te houden.

Gaten

Zodra het plan van Zwolle vanuit de positie van één gedetineerde wordt gelezen, ontstaan er gaten. Welke temperatuur wordt bijvoorbeeld werkelijk in zijn cel gemeten? Hoe vaak gebeurt dat? Welke grens leidt tot een verplichte maatregel? Wat gebeurt er met iemand die bedlegerig is? Wat betekent hitte op een meerpersoonscel, waar twee mensen 's nachts in dezelfde beperkte ruimte verblijven? En hoe effectief is een industriële ventilator op een gang als de celdeur dicht is en het celluik uit brandveiligheidsoverwegingen gesloten moet blijven?
In een interne Zwolse mededeling staat dat grote industriële ventilatoren op verschillende plaatsen in de inrichting zouden worden geplaatst. De richtlijnen voor de plaatsing moesten toen nog door een projectteam worden uitgewerkt. Dat kan een nuttige voorziening zijn. Maar het bestaan van een ventilator zegt nog niets over de temperatuur die uiteindelijk in een gesloten cel wordt bereikt.
Het hitteplan van PI Leeuwarden is uitgebreider. Daar wordt zelfs expliciet erkend dat de binnentemperatuur vaak een belangrijker risicofactor is dan de buitentemperatuur. Bij een binnentemperatuur boven de 26 graden spreekt het plan over een verhoogde cardiale en mentale belasting.

LEES VERDER OP PAGINA 7

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Bel gratis ons team van strafrechtspecialisten: 0800-WEENING (0800-933 6464)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

strafrechtadvocaten.nl Maastricht • Utrecht • Roermond Lees meer op pagina 3 →

de BONJO colofon

Onafhankelijke krant voor het gevangeniswezen

de Bonjo is een uitgave van de vereniging Bonjo en verschijnt zes keer per jaar.

Stichting Bonjo heeft een ANBI-status, donaties zijn binnen de wettelijke voorwaarden fiscaal aftrekbaar.

Oplage: 10.000 exemplaren

Abonnementen 25,00 euro per jaar
Losse nummers 4,50 euro incl. porto.

ISSN nummer: 2352-104X

© copyright: de Bonjo

Overnemen van artikelen is alleen toegestaan na overleg met de redactie.

Reacties zijn welkom op:
info@bonjo.nl

Contactadres
Telefoon: 0800-333 44 46 (gratis)
020-665 94 20
Nieuwe Herengracht 18
1018 DP Amsterdam
info@bonjo.nl | www.bonjo.nl

Advertenties
Informatie over adverteren in deze krant kunt u inwinnen bij marion@bonjo.nl of
020-665 94 20

Directeur Bonjo
Bedel Bayrak

Bestuur Bonjo
Toine Bakermans
Miep van Diggelen (penningmeester)
Frans Douw
Ruud Jansen (voorzitter)
Marieke Kruithof

Hoofdredactie
Martijn van der Kooij

De volgende editie van de Bonjo verschijnt op: 16 december

de Bonjo wordt via de bibliotheken en de re-integratiecentra in de gevangenissen verstrekt aan alle gemiddeld 10.000 aanwezige gedetineerden.
Geldt ook voor ambtenaren werkzaam in het gevangeniswezen en de talloze medewerkers en vrijwilligers van de organisaties die aangesloten zijn bij Bonjo. Strafrechtadvocaten hebben veelal een abonnement.

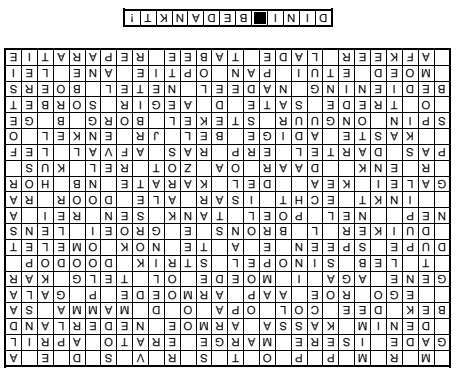
Redactie
Ronald Bos
Jaap Brandligt
Boudewijn Chorus
Jordi L'Homme
Krisz Lucke
Tjitske Perdeck
Puck Steentjes
Violette Steijver van Orselen
Hans Stoker
Irem Tuna
Ger van der Veen
Bregje Veltman

Medewerkers
Nadine Ancher
Ton Bastings
Fran van den Bogaert
Bianca Buzing
Nancy Dekens
Theo Knippenberg
Sandra van Kolfschoten
Dini van het Noorden
Laura Sofie van der Reijden
Armand Sağ
Saar Venne
Niels van Wersch

Vormgeving
Caroline de Roy

Druk
Rodi Rotatiedruk Diemen

Oplossing Puzzel van pagina 16

COMMENTAAR

Hoopvolle start nieuwe staatssecretaris

Sinds een goed half jaar is er een nieuwe staatssecretaris die over rechtsbescherming en het gevangeniswezen gaat. Claudia van Bruggen van D66. Het stemt hoopvol. D66 leverde immers Franc Weerwind in het kabinet Rutte IV. In de tijd dat Bonjo onder druk stond, was hij ons goed gezind. Bovendien stond hij open voor ideeën over modernisering en humanisering van het gevangeniswezen. En in de Tweede Kamer zit Joost Sneller. Ook D66 en met goede ideeën over het gevangeniswezen. Van Bruggen heeft bovendien een geschiedenis bij de PI Zwolle en de Mesdag Kliniek. Allemaal redenen om met een goed gevoel naar haar resultaten uit te kijken.

In juni van dit jaar heeft Van Bruggen een heus 'Actieplan Gevangeniswezen' gepresenteerd. Daarin wordt deze passage uit het regeerakkoord aangehaald: "We gaan investeren in de Dienst Justitiële Inrichtingen en de celcapaciteit uitbreiden en verbeteren. Dat doen we onder andere door versobering, de instelling van aparte regimes voor beperkt risico gedetineerden en aanvullende maatregelen." Met andere woorden: ze gaat de schade repareren die door voorgangers als Fred Teeven (VVD) is aangericht door het sluiten van gevangenissen. Maar geen woord over humanisering van het gevangenisregime. Wel over versobering. Kan dat nog?

De gevangenis in Almere moest eerder dicht. Dat was een bezuiniging. Almere gaat nu weer open. Niet meteen, want er moet heel veel worden opgelapt voordat erin gewoond kan worden. Dat kost een paar centen. En onderhoud en/of renovatie van 4800 plekken in andere bajesen kost ook wat. Bij elkaar zo'n 150 miljoen. De vraag of huisdetentie, enkelbanden en dergelijke, de druk op het gevangeniswezen kunnen verminderen, staat niet in het actieplan. Maar die is nu wel – onder meer door een recente interventie van Wim Saris, de directeur-generaal van DJI en een advies van het Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum (WODC) – een belangrijk onderdeel van de discussie geworden.

Minder gelukkig is ook de invoering van een sober regime voor de eerste fase van detentie. Minder uren dagprogramma. Hoopvoller: het regelen van een identiteitsbewijs en aandacht voor werk en woning. Prima, maar waarom niet insteken op niet insluiten? Het gaat in de eerste fase om lieden die kort binnen zitten. Hou ze buiten, dat lijkt verstandiger en scheelt capaciteit. Dan is er de invoering van een beperkt risicoregime. Ja, dat is logisch. Daar staan eigen verantwoordelijkheid en zinvolle dagbesteding centraal. Doordat er meer vrijheden zijn, is de schade door detentie ook niet zo groot. Kost ook minder arbeidsplaatsen, denkt de staatssecretaris.

Interessant in het actieplan is de passage over wat 'noodventielen' heet. Dan hebben we het over eindverlof en elektronische detentie voor zelfmelders en arrestanten. Nieuw is de executietafel: (overleg over het uitvoeren van straffen). Daar komen straffen terecht waarvoor verjaring dreigt. Om ze om te zetten naar een andere straf. In het actieplan lezen we niet welke straffen dat kunnen zijn.

Krijgt Van Bruggen de tijd om haar voornemens, die we voor een deel verwelkomen, in uitvoering te brengen? Gezien de wankele staat van het minderheidskabinet, is dat onzeker. (JB)

INHOUDSOPGAVE - DE BONJO 5-2026

1 Ingezonden: En ineens is het te laat... / Hitte achter gesloten deuren - Ger van der Veen
2 Commentaar: Hoopvolle start nieuwe staatssecretaris
3 'Houd je rug recht en je hoofd omhoog - Vito Shukrula
4 Moeten we dit nog serieus nemen? Column Ton Bastings / Beklag: Een ingewikkeld zorgdossier en een advocaat achter de tralies
5 Alles heeft een begin, alles heeft een eind - Column Dini van het Noorden
6 Wie houdt toezicht op de toezichthouder? - Ger van der Veen
7 Hoe blijft de hitte buiten de cel? - Ger van der Veen (vervolg pag. 1)
8 Jonge daders te gemakkelijk grote rol toegedicht - Jelle Kuijpers
9 Ingezonden: En ineens is het te laat... (vervolg pag. 1)
10 Gedetineerden kind van de rekening - Armand Sağ
11 'Opleiding tot fietsenmaker goede start voor ex-gedetineerden' - Ronald Bos
12 Wat zijn de succesfactoren voor succesvolle re-integratie? - Linde van Moll
13 "Mijn grootste fout is dat ik eigen rechter heb gespeeld"
14 The Morning After (Deel 2 - Column The Underground Poet) / Recensie: Gevangen in het systeem - Jaap Brandligt
17 Succesverhalen en kanttekeningen - Nicole Weidema
18-19 Lezen: Cancel Jack the Ripper - Theo Knippenberg
20-21 Bonjo Contactbureau
22 Recept: Bonen: goed voor alles - Laura Sofie van der Reijden / Eindeloos wachten op een plek in de tbs-kliniek - David Dekker
23 Column Nancy Dekens: Stokoude zaak

www.kuijpersnillesen.nl

KUIJPERS NILLESEN BOERSMA
ADVOCATEN

De snelste weg naar buiten, ook pro deo!

Falckstraat 14
1017 VW AMSTERDAM
telefoon +31 (0) 20 420 20 42
info@knadvocaten.nl

Stationsweg 14
5211 TW 's-HERTOGENBOSCH
telefoon +31 (0) 73 614 86 64
info@knadvocaten.nl

Advocaat Vito Shukrula zat in detentie

‘Houd je rug recht en je hoofd omhoog’

Op 10 april 2025 werd advocaat Vito Shukrula gearresteerd naar aanleiding van zijn rechtsbijstand aan Ridouan T. in het Marengo-proces. Hij zat enkele maanden vast. In *de Bonjo* doet hij zijn verhaal.

“Tot nu toe heb ik mij in de media nooit persoonlijk uitgelaten over mijn zaak. Ook nu wil ik daar niet inhoudelijk op ingaan, maar met jullie – lezers van *de Bonjo* – wil ik wel iets delen over wat detentie doet met een mens.

Na meer dan tien jaar advocatuur had ik nooit kunnen bevroeden dat zelf gevangen zitten zó erg is. Je kunt jarenlang mensen bijstaan die vastzitten, verzoeken indienen en pleiten voor iemands vrijheid. Maar pas wanneer je zelf achter die zware stalen celdeur zit, wanneer die deur dichtvalt en jij niet meer zelf bepaalt wanneer je naar buiten mag, voel je pas echt wat vrijheid betekent. Het vastzitten voelt benauwend. Verstikkend. Je voelt je ontmenselijkt.

Ik weet nu hoe het voelt om in een cel te zitten met angst, wanhoop en uitzichtloosheid. Hoe het voelt als de muren op je afkomen. Hoe belangrijk hoop dan wordt. Hoe je kunt bidden dat je advocaat zijn best voor je doet, omdat hij op dat moment de enige lijkt te zijn die nog iets voor je kan betekenen. Degene die in de rechtszaal tijd en aandacht moet eisen voor jouw situatie.

Ik weet hoe het voelt als je nog maar tien minuten hebt om te bellen en je advocaat niet opneemt. Daarna zit je in je cel te malen. Heeft hij iets gehoord? Is er iets mis? Je hoofd draait overuren en de spanning bouwt zich op.

Ik weet hoe het voelt als je de hele week uitkijkt naar je boodschappen en ze niet aankomen. Of wanneer een PIW’er je treitert en jij je moet inhouden, omdat één verkeerde reactie meteen tegen je wordt gebruikt. Er zijn goede mensen bij. Maar er zijn er ook die vergeten dat jij nog steeds een mens bent.

Buiten praten mensen over je, binnen kun je je nauwelijks verdedigen

Ik heb ervaren hoe het voelt om in de rechtszaal plotseling het lijdend voorwerp te zijn. Hoe rechters en officieren niet meer *met* je praten, maar *over* je. Hoe mensen die jou niet kennen over jouw vrijheid oordelen, terwijl ze vaak geen flauw idee hebben van wat het werkelijk betekent om iemand op te sluiten.

Buiten gaat het leven door, terwijl het binnen stilstaat. Buiten praten mensen over je, maar binnen kun jij je nauwelijks verdedigen. Je moet lijdzaam toekijken hoe je naam en je reputatie door het slijk worden gehaald. En je voelt je machteloos terwijl je werk, je gezin, je toekomst en je leven buiten onder druk komen te staan. Mensen hebben soms hun oordeel klaar, terwijl je niet eens veroordeeld bent.

Vito Shukrula

In de rechtszaal kan het voelen alsof degene die over je moet oordelen niet meer naar een mens kijkt, maar naar een beeld dat al is gevormd. Alsof jij geen vader, zoon, broer, vriend of mens meer bent, maar alleen nog een dossiernummer.

Maar laat één ding duidelijk zijn: je bent geen zaak. Je bent geen wegwerpartikel. Je bent iemand van vlees en bloed. Iemand met rechten, eer en trots. Het enkele feit dat je vastzit, betekent niet dat jij minder mens bent. Het betekent niet dat jij minder rechten hebt. Het betekent niet dat niemand meer naar jou hoeft te luisteren.

Ook rechters en officieren zijn mensen. En mensen kunnen zich laten leiden door beelden, aannames en vooroordelen over iemand die zij niet kennen. Daarom is het zo belangrijk dat er in elke zaak opnieuw wordt gekeken naar de mens achter het dossier. Het uitgangspunt zou niet moeten zijn: opsluiten, tenzij. Het uitgangspunt hoort te zijn: vrijheid, tenzij.”

Verloren voelen

Voor bijna iedereen geldt hetzelfde: je wilt zo snel mogelijk weer naar buiten. Terug naar je familie, je geliefden, je kinderen, je werk, je eigen bed en je eigen leven. Als je opgesloten zit, kun je je volledig verloren voelen.

En toch moet je proberen jezelf niet te verliezen binnen. Als je kunt luchten, ga luchten. Als je kunt sporten, ga sporten. Schrijven, lezen, bidden en sporten kunnen verlichting brengen. Vraag om boeken. Houd je hoofd bezig, want nietsdoen maakt je gek. Schrijf je plannen op voor wanneer je buitenkomt en hang ze in je cel als dat kan, zodat je jouw doelen kunt visualiseren.

Blijf ook goed voor je medegedetineerden. Bedrieg elkaar niet. Ondersteun elkaar in het leed. Je zit tenslotte min of meer in hetzelfde schuitje. Gedeelde smart is halve smart.

Lees, hoe confronterend het ook is, je dossier goed door. Help je advocaat. Hij was er niet bij toen het gebeurde. Jij kent jouw leven, jouw verhaal en jouw waarheid beter dan wie dan ook.

Ik schrijf dit omdat ik weet hoe belangrijk het is dat iemand binnen voelt dat hij niet vergeten is. Dat er iemand blijft kijken naar de mens achter het dossier. Naar degene die misschien niet altijd gehoord wordt, maar wel gehoord moet worden.

Jij kent jouw leven, jouw verhaal en jouw waarheid beter dan wie dan ook

Het leven binnen is een grote beproeving. Laat je niet breken en blijf jezelf. Laat de gevangenis je niet veranderen in iemand die je niet bent. Laat boosheid, angst en wanhoop niet bepalen wie jij wordt.

Het belangrijkste is dat jij jezelf aan het einde van de dag recht in de spiegel kunt blijven aankijken. Dus houd je rug recht en je hoofd omhoog.

Je zit misschien vast, maar dat maakt jou geen minder mens. Je bent niet je dossier. Je bent niet wat anderen over je zeggen. Je bent iemand van vlees en bloed en met gevoelens. En zolang je voor jezelf blijft vechten, voor je vrijheid en je toekomst, is er hoop. En hoop doet leven.”

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Vrijheid van advocaatkeuze is een belangrijk recht. U bent niet verplicht zich bij te laten staan door de advocaat die u op het politiebureau bezocht heeft. Deze ‘piketadvocaat’ hoeft helaas geen deskundige te zijn op het gebied van strafrecht.

Sommige advocaten doen maar een paar strafzaken per jaar. Natuurlijk volstrekt onvoldoende om deskundig te worden en te blijven op strafrechtelijk gebied. Zo kan het gebeuren dat de advocaat die u bijstaat in uw strafzaak zich voornamelijk bezighoudt met familierecht. Wij vinden dit een onwenselijke situatie.

Regelmatig nemen wij zaken over van andere advocaten. Vaak zijn wij daarbij geconfronteerd met dossiers waarin men steken heeft laten vallen.

Ons kantoor behandelt uitsluitend strafzaken. Uw dossier wordt bij ons niet door één advocaat, maar door een team van specialisten zorgvuldig onder de loep genomen. Onze advocaten verdiepen zich voordurend in de laatste ontwikkelingen op strafrecht gebied. Wij beseffen dat onze gedetineerde cliënten regelmatig bezocht willen worden om de voortgang van hun zaak te bespreken. Wij voldoen aan die behoefte.

Ons kantoor is betrokken bij grote strafzaken, maar of u nu verdacht wordt van fietsendiefstal of van moord; wij zien in elke zaak het belang van een goede verdediging.

Wij treden op in het hele land en doen dat ook op basis van toevoeging (pro deo). Goede rechtsbijstand hoeft niet duur te zijn. Neem vrijblijvend contact met ons op:

Bel gratis: 0800-9336464 (0800-WEENING)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

Correspondentie: Wilhelminasingel 97, 6221 BH Maastricht

strafrechtadvocaten.nl

TON BASTINGS

Moeten we dit nog serieus nemen?

Op 5 december 2025 vond er in de PI in Vught een gijzeling plaats met een aardappelschilmesje. Een half jaar na dato, brengt het *Brabants Dagblad* (BD) dit in mei als voorpaginanieuws. Een futiliteit, eigenlijk niet waard om te worden vermeld. Je denkt dat de zaak hiermee is afgedaan, maar op 21 juli komt de krant hier weer op terug, opnieuw als voorpaginanieuws. Op 3 augustus nog een keer, twee volle pagina's, en op 4 augustus volgt de ontknoping. Door het verdraaien van feiten en opblazen van pietluttigheden creëert het BD een soapserie.

Te beginnen met gijzelnemer H. Een eerdere gijzeling van H. was landelijk nieuws en geen 'wereldnieuws', zoals het BD suggereerde. Dan zijn wapen. Herhaaldelijk spreekt het BD van het mes waarmee H. zijn gijzeling uitvoerde. In werkelijkheid betrof het hier dus echter een aardappelschilmesje dat bot was gemaakt en waarvan de punt was afgevijld.

Ronduit hilarisch wordt het als we lezen dat H. met dit 'wapen' maar liefst acht (!) medewerkers weet te bedreigen. Twee zetten het op een lopen, drie verstoppen zich in een kleedruimte en drie blijven er over. Twee vrouwen en een man die er pas vier dagen werkt. Ze moeten hun sleutels afgeven en worden met handboeien vastgeklonken aan de tafel. Onwillekeurig plaats je vraagtekens bij het niveau van deze bewakers. Acht (!) professionele bewakers voelen zich bedreigd door een verward iemand met een bot aardappelschilmesje zonder punt. H. blijkt een schappelijke gijzelnemer. Hij maakt hun boeien los als ze naar het toilet willen. Hij rookt een sigaret met ze. Een van de gijzelaars zegt tegen H. dat hij zijn kinderen van school moet halen. Daar heeft hij alle begrip voor en belooft dat te regelen. Ondertussen heeft hij ook nog contact met een onderhandelaar. H. wil overplaatsing naar Zwolle.

Zijn bewakers niet getraind in het omgaan met alle mogelijke vormen van agressie? De mannelijke bewaker die er pas werkte, dacht dat 'hij zijn vrouw en kinderen nooit meer zou zien'. Een vrouwelijke gijzelaar meldt 'dat ze op zeker moment' ervan overtuigd was dat ze het niet zou overleven. Enkele uren eerder liep ze nog 'vrolijk' over de afdeling als 'zwarte Piet'. 'Hoe kan ik ooit nog onbekommerd pakjesavond vieren?' vraagt ze zich af. Wat ik mij afvraag, is of zij wel het juiste beroep hebben gekozen?

Volgens de advocaat van H. ligt de oorzaak van H.'s onvoorspelbare gedrag bij de bewakers: "Hoe krijg je het verzonnen? Deze mensen zijn bijna allemaal erg gevoelig voor prikkels en dan ga je daar onverhoeds op de deur slaan", zegt ze in verwijzing naar de Pieten.

Tot slot het vonnis van de Bossche rechtbank. H. zelf kan zich niets herinneren van het hele gebeuren. De voorzitter van de rechtbank noemt het een professioneel uitgevoerde gijzeling. De drie slachtoffers, de bewaarders, vinden dat de wanhoopsdaad van H. in geen geval beloond mag worden met plaatsing in een tbs-kliniek. Het OM begrijpt hun wens, maar gaat daar niet in mee. H. hoeft niet terug de cel in, maar wordt overgeplaatst naar een tbs-kliniek. De slachtoffers ontvangen als compensatie voor hun doodsangsten een schadevergoeding van tussen de 1000 en 5000 euro. Vreemd zo'n rekbaar bedrag. Tot zover de soapserie over het Vughts aardappelschilmesje. Tot slot nog een tip voor de PI in Vught: gebruik voortaan dunschillers in de keuken!

BEKLAG

Een ingewikkeld zorgdossier en een advocaat achter de tralies

De Commissie van Toezicht van het detentiecentrum Schiphol deed in twee zaken uitspraken. Over zorgplicht tijdens en na reanimatie en over de behandeling van een advocaat die achter de tralies was gezet.

In elke gevangenis is zorg een heikel punt. Er zit veel achter de muren van de zorg waar je niet zomaar bij kunt komen. Maar in alle gevallen is de directeur verantwoordelijk. De eerste klacht ging over het onthouden van medische zorg. Wat was er aan de hand? Klager ging richting een ziekenhuis. Met de kleren die hij aan had. En zonder verzorgingsproducten. Ja, de inrichting had zorg moeten dragen voor de persoonlijke verzorging. Ook de pleegmoeder werd niet binnen afzienbare tijd op de hoogte gesteld. Klager mocht van de directeur geen telefonisch contact hebben met zijn pleegmoeder en ook geen bezoek ontvangen. De directeur deed ook niks om de pleegmoeder te informeren of contact mogelijk te maken. Dat heet in het jargon het schenden van de zorgplicht.

Onbevoegd

Verder was het ook nog zo dat het ziekenhuis slechts een beperkt en afgeschermd patiëntendossier had. Dat is niet handig als je een patiënt vereiste zorg moet geven. Maar hier deed zich weer de paradox voor dat de medische dienst verantwoordelijk is voor de overdracht van medische gegevens. Omdat het beklag zich richt tegen wat de inrichtingenarts heeft gedaan, acht de commissie het beklag niet ontvankelijk. De directeur is verantwoordelijk voor alles, maar niet voor het overdragen van een dossier. Dat is niet uit te leggen, maar zo is het kennelijk. De commissie stelt dat ze onbevoegd is. Dat geldt ook voor de klacht dat de directeur druk heeft uitgeoefend op het ziekenhuis om klager snel terug te sturen. De commissie gaat ervan uit dat het ziekenhuis iemand niet terugstuurt als dat onverantwoord is. Ook niet als de directeur het gemeld heeft. Zo blijven zorgdossiers ingewikkeld en valt het voor klagers niet mee om in hun beklag bevestigd te worden.

Bekende advocaat

Het tweede beklag dat we tegen kwamen en dat (opnieuw) over Schiphol gaat, is eenvoudiger. Het gaat om een alom bekende advocaat die ingesloten werd. In de stukken staat overigens niet dat hij de advocaat van Ridouan Taghi is geweest, maar dat is er wel uit op te maken. Klager heeft een eigen advocatenpraktijk. Die stopt niet als je binnen zit. En dus was er geprivilegieerd telefonisch contact met advocaten van zijn kantoor. Dat moest opeens stoppen. Het is duidelijk dat daarvoor aanbevelingen waren gedaan door het OM. De directeur verschuilt zich daarachter. Daar is de commissie niet gevoelig voor. Klager krijgt gelijk. De directeur had prima eigen afwegingen kunnen maken, heeft dat feitelijk ook gedaan door het contact te verbieden. Zich verschuilen achter het OM is te gemakkelijk.
Klager klaagt er ook over dat een zakelijk bezoek niet mocht. Dat ging over bezoek door collega-advocaten. Volgens de directie vielen die niet onder geprivilegieerde gesprekken, omdat zij niet gesteld zijn als (klagers) gemachtigden. Dan is er geen bezoek zonder toezicht mogelijk. De commissie maakt van dit besluit gehakt. De afwijzing is – netjes gesteld – onvoldoende gemotiveerd. Bij de derde klacht, gaat het erom dat het medisch gesprek werd afgeluisterd. Door een PIW'er. De directie is van mening dat ze niet verantwoordelijk is voor een feitelijke handeling van een medewerker. Dat is wel erg kort door de bocht, vindt de commissie. Het is aan de directeur om verantwoordelijk te zijn voor het zorg dragen dat vertrouwelijke gesprekken ook echt vertrouwelijk zijn. Ja, dat afwijzen kan wel als de veiligheid in het geding is. Dat was niet het geval. Schending van privacy, oordeelt de commissie. Dat is de verantwoordelijkheid van de directeur. Waarvan akte. De instelling heeft bij de laatste zaak beroep aangetekend bij de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. (JB)

Bron: Kenniscentrum Commissie van Toezicht

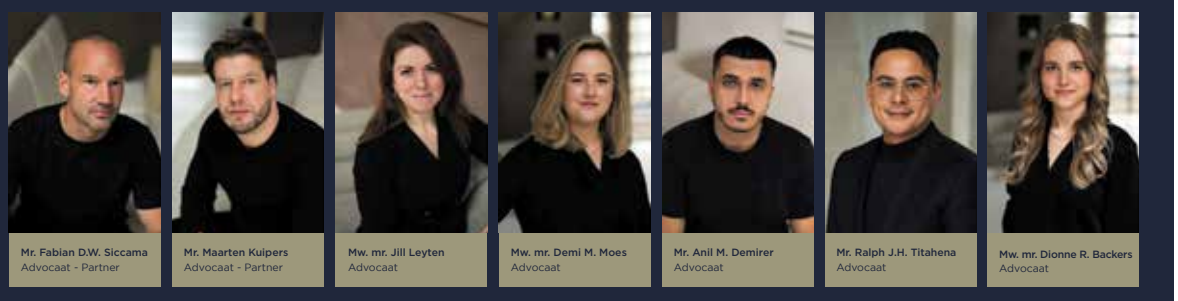
Wij vechten voor jouw vrijheid, altijd!

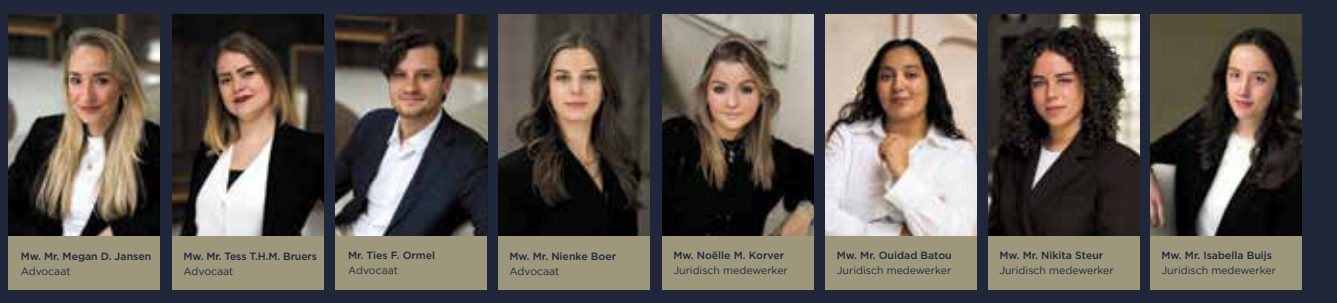
Persoonlijk, resultaatgericht en altijd goed bereikbaar. Dat zijn wij. Bij ons kunt u de best mogelijke juridische bijstand verwachten op het gebied van het strafrecht. Onze advocaten hebben zo hun eigen expertises: van levensdelicten tot een snelheidsovertreding. Wij hebben alles in huis.

Spoednummers:
Fabian (06-14 37 28 97)
Maarten (06- 40 38 14 40)
Jill (06- 19 52 96 66)
Mr. Demirer Türkçe biliyor ve size yardimci olabilir

ADVOCATENKANTOOR
SICCAMA

T +31(0)20 237 19 30 M +31 6 14 37 28 97
W advocatenkantoorsiccama.nl

Mr. Fabian D.W. Siccama, Advocaat - Partner
Mr. Maarten Kuipers, Advocaat - Partner
Mw. mr. Jill Leyten, Advocaat
Mw. mr. Demi M. Moes, Advocaat
Mr. Anil M. Demirer, Advocaat
Mr. Ralph J.H. Titahena, Advocaat
Mw. mr. Dionne R. Backers, Advocaat

Mw. Mr. Megan D. Jansen, Advocaat
Mw. Mr. Tess T.H.M. Bruers, Advocaat
Mr. Ties F. Ormel, Advocaat
Mw. Mr. Nienke Boer, Advocaat
Mw. Noëlle M. Korver, Juridisch medewerker
Mw. Mr. Ouidad Batou, Juridisch medewerker
Mw. Mr. Nikita Steur, Juridisch medewerker
Mw. Mr. Isabella Buijs, Juridisch medewerker

Alles heeft een begin, alles heeft een eind

Dini van het Noorden is vrijwilligster in een Penitentiaire Inrichting. Ze schreef de afgelopen 19 jaar columns voor de Bonjo over haar vrijwilligerswerk en daaraan verwante onderwerpen. Dit is haar laatste column in de krant. Zij stopt op eigen verzoek. De redactie bedankt Dini voor al haar bijdragen!

Een aantal jaren geleden ging ik schrijven met een gevangene in Bangkok. Dat was op verzoek van een kennis die zelf met meerdere gevangenen in het buitenland schreef en er niemand meer bij kon hebben. De gevangene met wie ik ging schrijven had een lijfspreuk: *All has a beginning, all has an end*. En inderdaad kwam de dag dat hij de gevangenis mocht verlaten en naar zijn thuisland terugging. Omdat ex-gedetineerden liever niet aan hun tijd achter de tralies terugdenken, stoppen dan doorgaans de correspondenties. Want de briefwisselingen behoorde tot het gevangenisverleden. En die tijd was voorbij. Alles heeft een begin, alles heeft een eind.
Een mooie spreuk en zó waar. Want zo'n negentien jaar geleden begon ik met het schrijven van columns voor *de Bonjo*. En deze column is de laatste. Er zijn meer dan honderd columns voor *de Bonjo* bewaard gebleven. Laatst las ik ze terug en doken er mooie herinneringen op. Zo schreef ik eens dat ik van vrienden en kennissen vaak de vraag kreeg waarom ik vrijwilligster in een PI was. Waarom niet in een verzorgingshuis, of bijvoorbeeld in een museum of kringloopwinkel? Was dat niet veel interessanter dan op bezoek gaan bij iemand achter de tralies of om daar Nederlands te leren aan anderstaligen?

Ik ben een geluksvogel achter tralies

Maar voor ik vrijwilligster werd in de PI had ik al ander vrijwilligerswerk gedaan: in een dagopvang voor ouderen, waar we spelletjes deden met de bezoekers en hen in rolstoelen naar het park duwden. Ik ben voorleesvrijwilligster geweest voor kinderen uit andere culturen, die thuis een andere taal spraken. En ik heb ook nog een poosje bij een ggz-instelling gewerkt. Wij, de vrijwilligers, gaven telefonisch informatie aan mensen die wilden weten bij welke psycholoog of hulpverlener ze in hun omgeving terecht konden. Dat is al 25 jaar geleden. Het was erg boeiend werk. Maar de ontwikkelingen op het internet gingen snel. De mensen konden al gauw op hun computer zelf wel uitzoeken welke psycholoog of therapeut geschikt was. En al was er voor de vrijwilligers niet veel werk te doen, ik vond het jammer toen dit project stopte. Want in ons kantoor stonden op de boekenplanken mappen vol informatie over mentale problemen en het brein. Dus tijdens de rustige uurtjes verdiepte ik mij in die materie, en dat was zeer interessant. Ook boeiend waren de trainingen die de vrijwilligers kregen. En al stopte dit vrijwilligerswerk na een poosje, van de kennis die ik daar opdeed en van de trainingen heb ik veel geleerd. Een tip: een goed boek over mentale klachten is het handboek *Mental Health First-Aid*. Dit boek krijg je doorgaans bij een training, maar het is in het Nederlands ook te koop via internet.

Ik geniet met volle teugen van dit vrijwilligerswerk

Ook als vrijwilligster in de PI ging ik graag naar trainingen en voorlichtingsbijeenkomsten. Cursussen en trainingen die worden aangeboden door de betrokken vrijwilligersorganisaties en DJI kan ik echt iedere PI-vrijwilliger aanraden. Ze zijn doorgaans erg boeiend en zeer leerzaam.

Eer en geweten

Ik kon de mensen die mij vroegen waarom ik 'vrijwilligster achter tralies' was, dus naar eer en geweten vertellen dat ik ook ander vrijwilligerswerk had gedaan. Dat zij het vreemd vonden dat er vrijwilligers zijn die in gevangenissen werken, dat is dan maar zo. Ik voel mij uitstekend op mijn plek in de bajes. Het werk, de mensen om me heen. Ik ben een geluksvogel achter tralies, ik geniet met volle teugen van dit vrijwilligerswerk. Net als van het schrijven van columns. Het is heerlijk om van je gedachten een tekst te maken en daarmee te vertellen wat je kwijt wilt. Jarenlang kon ik in *de Bonjo* mijn ervaringen, ideeën en verhalen naar buiten brengen. Maar alles heeft een begin en alles heeft een eind. Dat geldt ook voor het schrijven van columns voor *de Bonjo*. Met dank aan de redactie en medewerkers van *de Bonjo*. Het was fijn om erbij te horen, al was het op afstand. En ook dank aan u, geachte lezer. Zonder lezers geen columns, per slot. En zoals ik na het werk op Onderwijs vaak tegen de docente zeg: "Het was me weer een waar genoegen", kan ik u nu uit de grond van mijn hart zeggen dat ook het schrijven van al die columns voor mij een waar genoegen was. Het ga u goed.

Dankjewel Dini!

RUIM 35 JAAR DESKUNDIGE JURIDISCHE BIJSTAND

ADVOCATENKANTOOR VAN DER BIEZEN

ERVAREN - SCHERP - GEDREVEN - 'OOK PRO-DEO'

Tel: 073 610 20 05, GSM: 06 53 37 07 93
Stationsweg 6, 5211 TW 's-Hertogenbosch, E-mail: info@vanderbiezenadvocaat.nl

VdB

De verantwoordelijkheidscarrousel (deel 2)

Wie houdt toezicht op de Commissie van Toezicht?

In de vorige aflevering keken we naar de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Die moet toezien op de kwaliteit van de zorg, maar blijkt bij calamiteiten binnen gevangenissen in belangrijke mate te steunen op onderzoeken die de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zelf uitvoert. Deze keer draait het om een andere toezichthouder: de Commissie van Toezicht (CvT).

Ger van der Veen

Iedere gevangenis heeft zo'n onafhankelijke commissie. De CvT houdt toezicht op het reilen en zeilen binnen de inrichting en behandelt grieven van gedetineerden. Haar leden vormen ook de beklagcommissie die over klachten over beslissingen van de directeur oordeelt. Daarnaast moet de CvT jaarlijks verslag doen van haar werkzaamheden. Maar wie controleert of de toezichthouder zelf zijn wettelijke taken behoorlijk uitvoert?
De Bonjo legt die vraag eerst voor aan de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Die Raad is tegenwoordig vooral bekend als beroepsinstantie in beklagzaken en als adviseur van regering en parlement. De RSJ wijst erop dat per 2005 de toezichthoudende taak uit haar takenpakket verdween. Die werd toebedeeld aan de Inspectie Justitie en Veiligheid. Sindsdien ontvangt de RSJ ook niet noodzakelijk meer alle jaarverslagen van de afzonderlijke CvT's. De verslagen die de raad wel ontvangt, worden onder meer gebruikt om signalen en trends te herkennen en als informatiebron voor het adviesprogramma.

Daarmee lijkt de verantwoordelijkheidslijn helder: waar de RSJ in 2005 stopte, nam de Inspectie het toezicht op de CvT's over. Maar die conclusie blijkt te eenvoudig. De Inspectie antwoordt dat haar wettelijke toezichtsbereik betrekking heeft op onder meer DJI-inrichtingen en andere plaatsen waar straffen en maatregelen worden uitgevoerd. Een Commissie van Toezicht valt daar volgens de Inspectie niet onder. De reden: een CvT is zélf een bij wet ingesteld extern toezichtsorgaan. De conclusie van de Inspectie is daarom helder: er bestaat voor haar geen toezichtsgrondslag om toezicht te houden op de CvT. Op onze expliciete vraag of de Inspectie controleert of CvT's hun wettelijke taken uitvoeren – toezicht houden, bemiddelen bij grieven en hun advies- en inlichtingenfunctie vervullen – volgt met verwijzing naar het eerder gegeven antwoord dan ook een ontkenning.
Met andere woorden: de Inspectie controleert de gevangenis, maar niet de toezichthouder die binnen diezelfde gevangenis dagelijks toezicht houdt. Jaarverslagen worden wel gelezen, maar niet gecontroleerd. Dat verschil wordt nog duidelijker bij de jaarlijkse publicatie van CvT-verslagen.

Volgens artikel 19 van de Penitentiaire maatregel moet iedere commissie jaarlijks vóór 1 maart verslag uitbrengen over haar werkzaamheden. Maar de Inspectie zegt dat toezicht op de naleving van die verplichting niet formeel bij haar is neergelegd. Zij ontvangt ook niet standaard alle jaarverslagen en houdt niet bij welke CvT's wel en niet hebben gerapporteerd. Verslagen worden alleen opgevraagd als de Inspectie ze nodig heeft voor eigen onderzoek. En dan volgt een belangrijk onderscheid. De Inspectie gebruikt de informatie uit zo'n jaarverslag om zicht te krijgen op wat er in een inrichting speelt, maar: "Het is geen beoordeling van het verslag zelf." Een CvT kan dus voor de Inspectie een onafhankelijke informatiebron zijn, zonder dat diezelfde Inspectie systematisch beoordeelt hoe die CvT zelf toezicht houdt.

Bijzondere cirkel

Daardoor ontstaat een merkwaardige situatie. De CvT controleert de gevangenisdirecteur. De Inspectie controleert de gevangenis. De Inspectie gebruikt daarbij informatie van de CvT. Maar de Inspectie controleert niet hoe de CvT haar eigen wettelijke toezichtstaak uitvoert.
Dat betekent nog niet automatisch dat helemaal niemand enige verantwoordelijkheid voor de CvT draagt. Benoeming van leden, ondersteuning, landelijke coördinatie en de beroepsrechtspraak zijn immers over verschillende instanties verdeeld. Daarom stelde *de Bonjo* de Inspectie nog een vraag: als de inspectie geen toezicht houdt op de wettelijke taakuitvoering van de CvT, welke instantie doet dat dan wél systematisch? "Er is voor zover wij weten geen orgaan dat toezicht houdt op de taakuitvoering van de CvT", laat de Inspectie weten. De toevoeging 'voor zover wij weten' is belangrijk. Op basis daarvan staat nog niet juridisch definitief vast dat niemand toezicht houdt. Maar inmiddels hebben zowel de RSJ als de Inspectie geen instantie kunnen aanwijzen die deze rol vervult.

Terug naar 2005

Daarmee blijft één vraag boven het dossier hangen. Als de RSJ zegt dat zijn toezichthoudende taak in 2005 naar de Inspectie ging, maar de Inspectie zegt dat zij géén bevoegdheid kreeg om toezicht te houden op de CvT's, wat gebeurde er dan in 2005 met het bovenlokale toezicht op die commissies? De Inspectie weet niet of die vraag destijds expliciet is beoordeeld en beschikt naar eigen zeggen ook niet over documenten uit die periode waarin deze afbakening is vastgelegd. Wel deed haar voorganger in 2009 nog een landelijk themaonderzoek naar de werkwijze van de commissies. Dat gebeurde mede omdat bij inspecties bleek dat klachten te lang bleven liggen en nadat DJI had voorgesteld de werkwijze van de CvT's te onderzoeken. Maar de Inspectie benadrukt nu dat dit onderzoek betrekking had op procedurele en organisatorische aspecten en niet betekende dat zij structureel toezicht hield op de CvT's. Twintig jaar na de wijziging van het toezicht is de vraag dus opnieuw actueel: wie controleert de controleur? De twee instanties die daarvoor het meest voor de hand liggen, geven geen thuis.

Elke PI heeft andere aanpak

Hoe blijft de hitte buiten de cel?

VERVOLG VAN PAGINA 1

In het plan van Leeuwarden is de binnentemperatuur belangrijker dan de temperatuur buiten. Opvallend is echter dat dit niet wordt opgevolgd door een systeem met metingen in bewoonde cellen: waar wordt gemeten, wanneer, door wie en wat moet er gebeuren als bepaalde grenswaarden worden overschreden? Ook de medische benadering roept vragen op. Leeuwarden noemt onder andere ouderen, mensen met hart- en vaatziekten en gedetineerden die medicatie gebruiken als risicogroepen. De medische dienst moet voorlichting verzorgen over medicatie en hitte. Vervolgens ligt het initiatief bij de gedetineerde: bij klachten moet hij het personeel waarschuwen.

Hitteprotocol is waardevol als het meer is dan een verzameling goede bedoelingen

Extra kwetsbaar?

Het systeem reageert bij hitte nu op wat er gebeurt, maar het zou juist al vóór een hitteperiode duidelijk moeten zijn welke gedetineerden extra kwetsbaar zijn, welke observatie zij nodig hebben en wanneer personeel de medische dienst moet inschakelen. Dat geldt des te meer omdat sommige algemene adviezen niet voor iedereen geschikt zijn. In verschillende lokale protocollen worden vaste hoeveelheden vocht voorgeschreven. Maar mensen met bijvoorbeeld hart- of nierproblemen kunnen juist behoefte hebben aan een hoeveelheid vocht die specifiek op hen is afgesteld. Een algemeen hitteadvies kan daarom niet zonder meer worden omgezet in een voorschrift voor iedere gedetineerde.

Algemene adviezen

Een ander probleem is dat in de hitteprotocollen van de gevangenissen algemene hitteadviezen worden opgenomen zonder dat duidelijk wordt gemaakt hoe die binnen een gevangenis moeten worden uitgevoerd.
In Leeuwarden wordt bijvoorbeeld nachtventilatie aanbevolen. Op zichzelf is dat verstandig: de koelere nachtelijke lucht kan worden gebruikt om warmte uit een gebouw af te voeren. Maar een protocol moet ook aangeven wie daarvoor verantwoordelijk is, welke ramen, roosters of installaties worden gebruikt, wanneer dat gebeurt en of daarmee ook werkelijk de temperatuur in bewoonde cellen wordt verlaagd. Want voor een gewone burger is 'zet 's nachts de ramen open' een uitvoerbaar advies. Maar voor iemand die tegen het einde van het dagprogramma wordt ingesloten en zijn raam, deur of klimaatinstallatie niet zelf kan bedienen, is het dat niet.
Dat onderscheid blijkt essentieel bij de beoordeling van de plannen: staat een maatregel op papier, kan hij in het betreffende gevangenisgebouw worden uitgevoerd en gebeurt dat vervolgens ook? Pas als alle drie de vragen positief kunnen worden beantwoord, heeft een papieren maatregel werkelijk beschermingswaarde.

Niet alle documenten zijn even algemeen. Het draaiboek van PI Krimpen aan den IJssel beschrijft bijvoorbeeld veel concreter wat met de luchtbehandeling moet gebeuren. Daar staat dat de installatie bij hoge buitentemperaturen warme buitenlucht kan inblazen en de eenmaal opgebouwde warmte overdag niet voldoende kan compenseren. Vervolgens wordt voorgeschreven de ventilatie in de nachtsituatie van 60 naar 100 procent te verhogen. Ook moeten luchtspleten onder celdeuren worden vrijgehouden en celroosters worden gereinigd.
Ook in andere hitteprotocollen zijn voorbeelden te vinden van verdergaande maatregelen. In een ander plan moet de medische dienst vooraf vaststellen welke gedetineerden tot risicogroepen behoren, kunnen extra controles en vochtlijsten worden ingezet en moeten duidelijke instructies aan de leefafdelingen worden gegeven. Dat is belangrijk, omdat het laat zien dat veel van wat elders ontbreekt binnen DJI zelf al wordt toegepast of ten minste beschreven.

Grote vraag

De vraag wordt daarmee niet alleen waarom een bepaalde PI iets niet heeft bedacht. De grotere vraag is waarom kennis en beschermingsmaatregelen die op de ene locatie bestaan niet zichtbaar worden vertaald naar een gemeenschappelijke kwaliteitsbasis voor alle inrichtingen. Na bestudering van de eerste protocollen is een terugkerend patroon zichtbaar. Veel plannen zijn opgebouwd vanuit de bestaande organisatie: wat kan die facilitair regelen, welke ventilatoren zijn beschikbaar, wat doet de technische dienst, wat kan het dagprogramma aanpassen en welke mogelijkheden biedt het gebouw? Veel minder duidelijk is een omgekeerde benadering: welke hittebelasting ondervindt een gedetineerde werkelijk, welk individueel gezondheidsrisico loopt hij en welke maatregel moet vervolgens verplicht worden genomen? Daarvoor zouden ten minste de temperatuur en luchtvochtigheid in gebruikte verblijfsruimten moeten worden gemonitord, medisch kwetsbare gedetineerden vooraf moeten worden geïdentificeerd, maatregelen voor meerpersoonscellen en niet-zelfredzame patiënten moeten bestaan en duidelijk moet zijn wanneer een cel of afdeling niet langer verantwoord gebruikt kan worden. Ook de nacht verdient veel meer aandacht. Juist als grote delen van het dagpersoneel naar huis zijn en gedetineerden langdurig op cel verblijven, moet duidelijk zijn hoe opgebouwde warmte wordt afgevoerd en wie de verantwoordelijkheid draagt als dat niet lukt.

Waardevol

Een eindconclusie over het gehele hittebeleid in de PI's is niet te geven, want daarvoor ontbreken nog te veel hitteprotocolen die *de Bonjo* bij DJI heeft opgevraagd. Eén conclusie kan inmiddels wel worden getrokken: een hitteprotocol is pas waardevol als het meer is dan een verzameling goede bedoelingen. (GvdV)

in 't kort

* *De Bonjo* onderzocht plannen van de gevangenissen om de temparatuur in de cel aangenaam te houden als het buiten erg heet is.
* Er zijn grote verschillen tussen hoe de gevangenissen de hitte buiten de deur willen houden.
* Kwetsbare gedetineerden zouden vooraf in beeld moeten zijn. Nu wordt vaak pas gereageerd wanneer iemand klachten meldt.
* Algemene hitteadviezen zijn in de gevangenis niet altijd uitvoerbaar.
* *De Bonjo* vraagt zich af waarom goede maatregelen niet worden vertaald naar een gezamenlijke minimale standaard voor alle gevangenissen.

Geweld op bestelling

Jonge daders te gemakkelijk grote rol toegedicht

Minderjarigen die worden geronseld voor geweld op bestelling. De media berichten er vaak over. Via via, op sociale media en in speciale groepen van berichtenapps als Telegram worden tegen betaling klussen aangeboden. Vaak lijkt het om iets kleins te gaan, maar later blijkt die klus onderdeel van een grotere zaak.

Jelle Kuijpers

Dat beeld komt ook terug in recente berichtgeving over jongeren die in een video pronken met vuurwapens en waarin wordt gesproken om voor 5000 euro iemand om het leven te brengen. Veelal kwetsbare jongeren uit kansarme wijken worden geronseld. De stap naar een strafzaak is vervolgens soms kleiner dan je verwacht. Denk aan het plaatsen van een explosief bij een woning, een beschieting of het pinnen van geld. In de strafzaak wordt zo'n klus vaak niet los bekeken, maar als onderdeel van een groter geheel of onderliggend conflict. Ook een uitvoerder, chauffeur of pinner kan al snel worden gezien als medepleger van ernstige misdrijven.

Risico bij uitvoerder

Wat vaak zo oneerlijk is, is dat jonge uitvoerders voor weinig geld de strafrechtelijke consequenties dragen, terwijl de grote opdrachtgevers buiten schot blijven.

Snel geld speelt niet altijd een rol

Het strafproces draait dan al snel om de uitvoerder, die in de rechtszaak vaak monddood is gemaakt. Uitleg geven over de totstandkoming van het strafbare feit kan buiten de rechtszaal immers nog grotere problemen opleveren. Het beste lijkt dan om te zwijgen en een lange gevangenisstraf te accepteren. Jonge uitvoerders worden niet alleen gebruikt voor gewelds misdrijven, maar ook voor grootschalige oplichting. De landelijke 'Game Over-actie', gericht tegen onder meer pinners en pasophalers, liet dat zien. Ook daar kwamen juist de uitvoerders vol in beeld, terwijl de personen achter de schermen vaak ongeïdentificeerd bleven. In de praktijk wordt soms ten onrechte aangenomen dat de uitvoerder wist wat het plan was en bewust heeft meegedaan aan het geheel. Terwijl jonge mensen vaak pas op het laatste moment worden ingeschakeld en snel overstag gaan door de belofte van cash geld.

Uitvoerder toch medepleger

In dergelijke zaken kunnen verschillende rollen voorkomen. Dat iemand niet de bedenker of opdrachtgever is, betekent niet automatisch dat hij juridisch anders wordt bekeken. Wie zelf denkt maar een kleine rol te hebben gehad, kan in het dossier alsnog als medepleger van het geheel worden gezien. Daarom moet scherp worden gekeken naar wat iemand concreet heeft gedaan, wat hij wist en of het dossier voldoende laat zien dat bewust aan dat grotere plan is meegewerkt.

Digitaal bewijs?

Digitaal bewijs speelt in dit soort zaken vaak een grote rol. Denk aan WhatsApp-berichten, Snapchat, Telegram, locatiegegevens en overige gegevens op de telefoon. Dat bewijs kan belangrijk zijn, maar moet zorgvuldig worden geanalyseerd. Een bericht kan uit zijn verband worden getrokken. Ook staat niet altijd vast wie achter een gebruikersnaam, bijnaam of account zit. Het enkele feit dat iets op een telefoon is aangetroffen, betekent nog niet dat de verdachte dat account gebruikte. Aanwezigheid in een groepschat betekent ook niet zonder meer dat iemand alles wist of overal aan meedeed.

Er staat niet altijd vast wie achter een gebruikersnaam zit

Locatiegegevens zeggen iets over waar een telefoon is geweest, maar niet wat iemand daar deed of met welk doel. Soms lijkt digitaal bewijs op het eerste gezicht hard. Bij beter lezen kan echter blijken dat er meer twijfel of nuance is.

Druk, schulden en snel geld

Snel geld speelt vaak een rol, maar dat is niet altijd het geval. Achter een keuze kunnen ook schulden, druk of beïnvloeding schuilgaan. Bijvoorbeeld door iemand die ouder is, meer status heeft of door een groep waartegen iemand moeilijk durft in te gaan. Wie eenmaal op de 'boot' is gestapt, komt er vaak niet meer zo gemakkelijk vanaf. Die ene klus leidt vaak tot meerdere klussen en 'nee' wordt daarna niet altijd geaccepteerd. Meer dan eens horen wij terug dat ernstige bedreigingen volgen als een volgende klus wordt geweigerd.

Rol advocaat

Ons kantoor behandelt veel van dit soort zaken over 'geweld op bestelling'; ontploffingszaken, geweldszaken maar ook 'Game-over'-zaken! Een advocaat kan in dit soort zaken kritisch kijken of het dossier voldoende bewijs bevat voor de rol die justitie iemand toedicht. Daarbij gaat het niet alleen om de vraag of sprake is van medeplegen of medeplichtigheid, maar ook om de uitleg van berichten, locatiegegevens, camerabeelden en verklaringen.

Persoonlijke omstandigheden

Daarnaast kunnen de persoonlijke omstandigheden in een strafzaak belangrijk zijn. Bijvoorbeeld door het laten opmaken van een reclasseringsrapportage. Zo kan duidelijker worden wie iemand is, hoe hij in deze situatie terecht is gekomen en waarmee de rechter bij een straf rekening kan houden.

Die ene klus leidt vaak tot meerdere klussen

Juist in dit soort zaken moet iemand niet alleen worden beoordeeld op de rol die justitie hem toedicht, maar ook op zijn werkelijke aandeel en de omstandigheden waarin hij is geronseld. Het eventueel inzetten van het jeugdstrafrecht, dat ook op jongvolwassenen tot 23 jaar van toepassing kan worden verklaard, kan daarbij een belangrijk onderdeel zijn.

Jelle Kuijpers is advocaat bij Van Keulen & Dirkzwager Advocaten

in 't kort

- Jongeren worden soms voor geld ingezet voor geweld of oplichting, terwijl ze niet altijd precies weten dat ze onderdeel zijn van een groter crimineel plan.
- Daarom is het van belang te kijken naar wat iemand écht heeft gedaan, wat deze persoon wist en in welke omstandigheden hij is geronseld.

Ongewild crimineel: zo gaat dat

VERVOLG VAN PAGINA 1

Maar dan speelt Jason steeds meer in op zijn gevoel: “Hoe kan je de vader van je vriendin nou een gunst weigeren? Ik vraag het aan jou, omdat ik weet dat jij betrouwbaar bent. Ik kan zo laat niemand anders regelen. Heb je geen schaamte? Je komt nota bene bijna dagelijks bij ons thuis, je slaapt hier zo vaak en eet zowat elke dag met ons mee. Maar nu ik jou om hulp vraag, weiger je?”

Overstag

Jason belooft dat er geen drugs worden meegenomen in de auto. Die worden ingeladen in een andere auto. En dan gaat Mark overstag. Hoe erg kan het zijn? Slechts eenmalig iemand ophalen en wegbrengen en daarna nooit meer. Mark krijgt een locatie waar hij moet parkeren en een omschrijving van de man die bij hem zal instappen. Hij moet zijn telefoon uitzetten zodra hij vertrekt en mag deze pas weer aanzetten wanneer hij thuis is. Jason zal de man met de zwarte hoodie en rode pet laten weten in welke auto Mark op hem zal wachten. De zenuwachtige Mark, die de vader van zijn vriendin niet wil teleurstellen, staat er al om 01.45 uur.

Zo onervaren als hij is, doorziet hij het bedrog niet

So far so good. Hij wacht maar ziet niemand. Weggaan durft hij niet. Hij kan ook niemand bellen en is te bang om even zijn telefoon aan te zetten. Is hij wel op de juiste locatie? Is er iets gebeurd? Hij wacht tot 03.30 uur en valt bijna in slaap. Uiteindelijk besluit hij om naar huis te rijden. Hij kan nog maar net zijn ogen openhouden.

Woedend

Thuis doet hij zijn telefoon aan en stuurt Jason een berichtje. Jason belt hem meteen terug. Hij schreeuwt, scheldt en is woedend op Mark. De normaal altijd zo charmante en grappige vader van Joyce leek ineens een totaal andere persoon. “Wat is er aan de hand?”, vraagt Mark. Jason legt uit dat de man in de zwarte hoodie hem vannacht had opgebeld, terwijl hij zocht naar de auto van Mark. Die stond niet op de afgesproken locatie. Tijdens het telefoongesprek hoorde Jason dat de politie de man arresteerde, omdat er nog een arrestatiebevel voor hem openstond. Mark probeerde uit te leggen waar hij geparkeerd stond en tot hoe laat, maar Jason wilde er niets van weten. “Je liegt! Je bent er gewoon niet eens naartoe gegaan, omdat je niet wilde. Door jou is mijn werker opgepakt en nu kom ik een man tekort!” Uiteindelijk stelt Jason hem een ultimatum: maak het goed door voor mij te werken als chauffeur en herstel zo de schade die je hebt aangericht of je bent niet meer welkom in mijn huis en je moet mij een ‘boete’ betalen voor het geleden verlies.

Zwichten onder druk

Mark, die tegelijkertijd zijn relatie met Joyce probeert te behouden, zwicht onder de druk. Het voelt voor hem alsof dat de enige keuze is. Zo onervaren als hij is, doorziet hij het bedrog van Jason niet. Er was namelijk helemaal geen man in een zwarte hoodie met een rode pet. Die man is volledig verzonnen. Er zou nooit iemand komen opdagen op de afgesproken locatie om 02.00 uur en waarschijnlijk stond Mark gewoon op de juiste plek. Jason heeft door te liegen en manipuleren een situatie gecreëerd waarin Mark bij hem in de schuld komt te staan en zich zo wellicht zal laten overhalen om (gratis) als chauffeur te werken.

Zijn eerst zo stralende toekomst ziet er ineens bijzonder somber uit

Het enige wat Jason dus wilde was een chauffeur die hij volledig onder controle heeft en die te bang of te eerlijk zal zijn om van hem te stelen. Mark was de perfecte kandidaat. Jason besefte van tevoren dat hij zich niet zou laten verleiden om criminele klusjes te doen, maar op deze sluwe manier heeft hij hem alsnog gestrikt. Als chauffeur breng je meestal drugs, geld of criminelen van A naar B, kom je op allerlei louche plekken en ontmoet je de meest schimmige figuren. Mark, een scholier, zet zo voor het eerst voet in de wereld van de misdaad. Waar hij eerst zo stellig weigerde, staat hij nu, voor zijn gevoel, met zijn rug tegen de muur. Hierna zullen de problemen voor Mark zich in razendsnel tempo opstapelen. Al gauw wordt hij tijdens een politiecontrole geregistreerd met een vuurwapengevaarlijke crimineel als passagier in zijn auto. Hierdoor wordt zijn kenteken geregistreerd en zal hij vaker door de politie worden gecontroleerd. Niet lang daarna rijdt Mark een politiefuik in met drie kilo cocaïne in zijn auto. Hij wordt gearresteerd en zijn auto, waarvoor hij hard heeft gewerkt en gespaard, wordt per direct in beslag genomen.

Er volgt een politie-inval bij zijn ouders thuis. Zij wisten van niets en kregen de schrik van hun leven toen het politieteam de voordeur intrapte en het hele huis overhoop haalde. Kort daarop volgt Marks eerste veroordeling. Hij verliest zijn baan en Joyce verbreekt de relatie. Zijn ouders zijn het vertrouwen in hem kwijt en willen hem na zijn vrijlating niet meer in huis nemen, waardoor hij na detentie feitelijk dakloos en alleen zal zijn. Jason is boos op hem en eist dat hij de verkoopprijs van de drie kilo cocaïne terugbetaalt. Hierdoor heeft hij in één klap een enorme financiële schuld en komt nog meer onder druk te staan dan ooit tevoren. Binnen een periode van ongeveer vier maanden is het leven van Mark rigoureus veranderd en ziet zijn eerst zo stralende toekomst er ineens bijzonder somber uit.

Geen toekomstperspectief

In de gevangenis ontmoet hij een groepje jonge criminelen die hun geld verdienen met het uithalen van drugs. Mark, die op dat moment weinig toekomstperspectief heeft, ziet het als een kans om geld te verdienen als hij vrij is. Hij zoekt aansluiting, waardoor hij dieper zal verdwijnen in de schaduwen van het criminele circuit. Wat ooit begon als een eenmalig, vrij onschuldig ritje voor de vader van zijn vriendin, bleek het begin van het einde en resulteerde in een veroordeling, een lange gevangenisstraf, schulden en een breuk met zowel zijn ouders als zijn vriendin. Na zijn vrijlating was Jason, de man die dit doelbewust heeft veroorzaakt, zijn enige reddingsboei. Onder druk en invloed van Jason belandt Mark weer op het boevenpad en begint wederom voor Jason te werken om zijn schulden af te lossen. Het verschil is dat Mark deze keer geen redenen meer heeft om ergens nee tegen te zeggen. De klusjes worden gevarieerder en gevaarlijker en al snel is er geen weg meer terug. Ik ken zowel Mark als Jason en beiden hebben mij hun persoonlijke verhaal verteld.

De moraal van dit verhaal is dat eenieder van ons zich in een onvoorziene situatie kan (laten) manoeuvreren, waarin het gevoel kan ontstaan dat je de controle bent kwijtgeraakt en het verschrikkelijk mis kan gaan. Voor deze groep in het bijzonder is het van essentieel belang om volwaardige en intensieve re-integratietrajecten aan te bieden met – zowel binnen als buiten de gevangenismuren – trainingen, coaching en de juiste begeleiding. Alleen dan kunnen zij de draad weer oppakken vanaf het punt waar het fout ging. En alleen zo leren zij begrijpen waarom het fout ging. Het kan ons allemaal overkomen dat het leven anders loopt dan gepland.

in ’t kort

* Jongeren komen soms stap voor stap in de criminaliteit terecht, zonder dat ze dat van plan waren.
* Het verhaal van Mark: hij wordt door de vader van zijn vriendin onder druk gezet om chauffeur te worden bij criminele klussen.
* Zo’n keuze kan grote gevolgen hebben, zoals gevangenisstraf, schulden, verlies van werk en problemen met familie.

DJI trekt macht naar zich toe

Gedetineerden kind van de rekening

Vanuit de Tweede Kamer klinken geregeld geluiden over de gang van zaken binnen de penitentiaire inrichtingen in Nederland. Het resultaat is echter verrassend: de Dienst Justitiële Inrichtingen (de overkoepelende overheidsdienst voor alle gevangenissen in Nederland) vaart een parallelle koers en trekt zich weinig aan van de kritiek.

Armand Sağ

Er zijn zelfs rechtszaken, zoals tussen een gevangenisdirecteur (naam bekend bij de auteur) en zijn werkgever DJI, die erop gericht zijn om krampachtig alle openlijke en publieke vormen van kritiek in de kiem te smoren. Zowel gedetineerden als medewerkers vertellen dat deze (inmiddels voormalige) gevangenisdirecteur geliefd was binnen de penitentiaire inrichting en daarnaast bekend staat als iemand die het belang van gedetineerden meeweegt in zijn besluitvorming. Zijn veelal kritische blik op DJI en het beleid binnen de gevangenissen doet vermoeden dat DJI ook hier een autoritaire koers vaart; niet alleen tegen gedetineerden maar zelfs tegen zijn eigen personeel.

Na flinke kritiek van DJI werd de motie roemloos afgewezen

De positie van DJI blijkt uit het simpele feit dat er kritiek kan worden geuit op gekozen parlementsleden, normaliter het hoogste democratische orgaan in Nederland. Bijvoorbeeld op 20 april 2022. Toen werd een motie ingediend om de gevolgen van een wet uit 2021 in kaart te brengen. Deze wet beperkte de voorwaardelijke invrijheidstelling voor gedetineerden tot maximaal twee jaar. De Tweede Kamer wilde geïnformeerd worden over de gevolgen van de nieuwe wet voor gedetineerden en hun naasten op de lange termijn. Na flinke kritiek van DJI ging de motie roemloos ten onder.

Aantoonbaar onjuist

Onder rechtse politici klinkt de roep om cirminelen zwaarder te bestraffen. Dat ontpopt zich soms in beleid dat aantoonbaar onjuist is, zoals bij het intrekken van e-mailprivileges in detentie en het terugdraaien van het recht op een tablet in PI Zaanstad. In het eerste geval bleek welgeteld één gedetineerde – en niet zomaar één, maar de beruchtste gedetineerde van Nederland – uit de Extra Beveiligde Inrichting in Vught misbruik te hebben gemaakt van e-mailberichten. Hoewel het bewijs hiervoor niet onomstotelijk is geleverd, werd per direct het recht op e-mailverkeer opgeheven voor alle tienduizenden gedetineerden in Nederland.
Het tweede voorbeeld betreft het gebruik van een tablet door gedetineerden, waardoor de gevangenis stevig kon bezuinigen op bibliotheken, sociale contacten en amusement. Tenslotte konden de gedetineerden voortaan e-boeken lezen op hun tablet en contact onderhouden met hun familie via digitale wegen. Toch werden de tablets, na een succesvolle pilot, weggehaald. De fysieke beperkingen die tijdens de pilot waren toegepast (zoals het sluiten van de bibliotheek, het digitaliseren van inschrijflijsten voor activiteiten, toegang tot fysieke winkelvoorzieningen of telefonie) zodat ze digitaal op de cel konden worden gedaan met een tablet, werden niet volledig hersteld. Zo ontstond een verslechtering van de leefomstandigheden. In beide voorbeelden was de maatregel onverdedigbaar, omdat sociale contacten en positief tijdverdrijf een bewezen en positieve invloed hebben op gedetineerden.

Speciale vermelding

Deze positieve invloed blijkt ook uit het werk van de vele stichtingen die zich inzetten voor de rechten van gedetineerden en hun achterblijvers, waarvan Stichting Gevangenenzorg een speciale vermelding verdient. Gevangenenzorg onderhoudt niet alleen een Landelijke Hulplijn voor zowel gedetineerden als achterblijvers, maar ook contactvrijwilligers voor beide groepen. Daarnaast zijn er lotgenotendagen, netwerkgesprekken, ontmoetingsplekken en informatiepakketten voor achterblijvers. Dit zou in principe werk zijn voor gevangenissen, of in elk geval voor DJI om zo het percentage van recidive terug te brengen tot een minimum, maar in de praktijk is dat niet het geval. Waarom neemt DJI dit dan niet voor haar rekening? Staat het beleid dan soms onder druk door politieke en maatschappelijke gevoeligheden en belangenverstrengeling? Daar lijkt het wel op. Het recente wetsvoorstel dat door het ministerie van Justitie en Veiligheid is ingediend om uitbraak expliciet strafbaar te stellen, is naar eigen zeggen dan ook niet om de gedetineerden te straffen, maar om 'aan justitiabelen en de samenleving duidelijk te maken dat het gezag van justitie moet worden gerespecteerd, en zo niet, dat hieraan strafrechtelijke consequenties kunnen worden verbonden.'

Kortste eind

Dit ging zelfs de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) te ver. De RSJ bestaat grotendeels uit rechters en er worden slechts zeer weinig bezwaren van gedetineerden toegewezen. Toch adviseerde zelfs de raad met klem om een dergelijk wetsvoorstel niet aan te nemen. Door druk vanuit DJI en populistische politici werd helemaal niks gedaan met de kritiek vanuit de RSJ.

Ook binnen dit overleg ging DJI 'dictatoriaal' te werk

Waar de RSJ nog probeert om tegenwicht te bieden aan deze twee drukmiddelen, heeft de Nationale Ombudsman al eerder alle hoop voor de gedetineerden opgegeven. Zo weigert de Nationale Ombudsman stelselmatig een standpunt in te nemen over inmengingen van het ministerie in het detentiewezen. Waar de Nationale Ombudsman als slogan heeft 'als het misgaat tussen u en de overheid', lijkt dit niet op te gaan voor DJI en het gevangeniswezen.
Eerder had de Nationale Ombudsman al heel erg triomfantelijk de makkelijke uitweg gekozen door op te stappen uit het Nationaal Preventie Mechanisme, in 2014. Dit overleg is, conform een verdrag van de Verenigde Naties, wettelijk verplicht voor elk land om zo de rechten van onder meer gedetineerden te kunnen waarborgen. De Verenigde Naties wilden met dit 'Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing' een 'dekkend en effectief systeem van toezicht op de behandeling van mensen die van hun vrijheid zijn beroofd' realiseren.

Zin doordrukken

In werkelijkheid gebeurde dit niet en ook binnen dit landelijk overleg ging DJI 'dictatoriaal' te werk door zijn eigen zin door te drukken of simpelweg zich niks aan te trekken van dit overleg. Het Nationaal Preventie Mechanisme is inmiddels ondergebracht bij het College voor de Rechten van de Mens. Misschien kan dat college de groeiende macht van DJI eens kritisch tegen het licht houden?

Armand Sağ (1984) is van huis uit historicus en zat jarenlang gedetineerd, maar benutte deze periode door Psychologie, Recht, en Filosofie te studeren. Hij deelt nu zijn bevindingen over het justitieel stelsel in Nederland en voorziet lotgenoten van (sociaaljuridisch) advies

in 't kort

* De Dienst Justitiële Inrichtingen luistert te weinig naar kritiek van de Tweede Kamer, rechters en toezichthouders.
* Gedetineerden worden hierdoor benadeeld.
* Het beperken van e-mail en tablets in gevangenissen is een voorbeeld van benadeling. Dit soort maatregelen gelden vaak voor veel gedetineerden, ook als maar één persoon iets fout heeft gedaan.
* Ook toezichthouders, zoals de RSJ en de Nationale Ombudsman, hebben kritiek op het systeem, maar met de kritiek wordt weinig gedaan.

KNOESTER VAN DER HUT & KWINT
ADVOCATEN

"Door professionals verkozen tot beste strafrechtkantoor van Zuid Holland".

Specialisten strafrecht met een bijzondere deskundigheid op het gebied van TBS, zowel voor personen die nog verdachte zijn of die reeds TBS hebben.

Telefoon 070 20 59 160

Wes Hassan in zijn toekomstige werkplaats (Foto: Ronald Bos)

Aandacht voor elkaar, daar gaat de fietswerkplaats over

Wes Hassan van Net uit de bakfietsen:

'Opleiding tot fietsenmaker goede start voor ex-gedetineerden'

In Rotterdam-Zuid wonen allang niet meer alleen de traditionele havenarbeiders. Er komen steeds meer andere bewoners door de bouw van luxere huur- en koopappartementen op de plek van de oude havens, havengebouwen en fabrieken. Econoom en ex-chef bedrijfsinkoop Wes Hassan begint binnenkort een fietswerkplaats aan de Hillelaan. De meeste bewoners, de oude en de nieuwe, hebben wel een of meer fietsen en er is behoefte aan fietsenmakers. Hij ziet daarmee kansen voor een gezonde commerciële onderneming en voor bescheiden nieuwe werkgelegenheid. Daarbij denkt hij nadrukkelijk ook aan ex-gedetineerden.

Ronald Bos

We zitten in een kale, betonnen ruimte aan de Hillelaan in Rotterdam-Zuid. Awais Hassan, roepnaam Wes, zit op een elektrische bakfiets: "We gaan hier een werkplaats starten met gekwalificeerde monteurs die hier voor Jan en alleman elektrische en gewone fietsen gaan repareren. We willen dat doen met meer service dan wat klanten verwachten en daar heel happy van worden.'"
Wat houdt dat in? "Met meer aandacht dan alleen dat je fiets zo snel mogelijk klaar is. Zijn je banden opgepompt, is de fiets opgepoetst, is je batterij opgeladen op het moment dat je hem ophaalt? Aandacht voor de fiets en zijn berijder. Aandacht voor elkaar, daar gaat de fietswerkplaats over." Hassan (41 jaar) is geboren 'op' Zuid. Het DNA van Zuid zit in zijn bloed. Hij zat op de middelbare school en studeerde economie. Hij woont nog steeds op Zuid, nu met zijn vrouw en twee kinderen. Ze brengen die met de bakfiets naar school.

Leerwerkplekken

Na een tijd als inkoper voor een groot elektronicabedrijf te hebben gewerkt, vroeg Hassan zich af wat hij op sociaal gebied zou kunnen bijdragen aan de maatschappij. "Het knaagde aan mij. Ik zag veel jongeren uit de buurt terecht komen in de criminaliteit, te beginnen met kleine klusjes voor grote criminele opdrachtgevers. Een paar honderd euro voor kleine vergrijpen, waardoor ze in de bak terecht kwamen en daarna niet meer uit het criminele circuit konden ontsnappen. Zo werden ze 'professionele' recidivisten."

Terug in de criminaliteit

Volgens Hassan komen er jaarlijks zo'n duizend gedetineerden uit Zuid vrij en vallen de meesten terug in hun criminele activiteiten, door de druk van hun beperkte sociale netwerk en het gebrek aan duurzame oplossingen. "Ik probeer in mijn directe omgeving te kijken wat ik kan verbeteren. Er zijn wel werkgevers die ze een kans willen geven, maar dan alleen voor een half jaar."

Op Zuid is een gebrek aan goeie fietsenmakers, door de vergrijzing sluiten werkplaatsen. Hassan heeft met zijn stichting *Net uit de bakfietsen* contact gelegd met Penitentiaire Inrichting De Schie, met het speciale team Detentie & Re-integratie van de gemeente Rotterdam en met het werkstation op Zuid. Het plan is om bij *Net uit de bakfietsen* de mogelijkheid te bieden een interne opleiding te doen.

Het is belangrijk voor ex-gedetineerden om na een veroordeling positieve waarden en onafhankelijkheid te ontwikkelen

Hassan: "Het is belangrijk voor ex-gedetineerden om na een veroordeling positieve waarden en onafhankelijkheid te ontwikkelen. Een opleiding tot fietsenmaker kan daarvoor een goede start zijn."

Mix van woningen

Het aantal woningen in Zuid neemt toe: "Je ziet daar een open plek, daar komen zo'n drieduizend nieuwe woningen. Voor een deel zijn dat koopwoningen, er komen dus andere mensen wonen. Het is een mix van sociale woningen en dure koopwoningen. Het aantal fietsen in Zuid neemt ook toe, mede door de enorme populariteit van de elektrische fiets en de elektrische bakfiets, waarmee ouders hun jonge kinderen naar school brengen."
Ook hij en zijn vrouw – hun kinderen zitten op de basisschool – hebben zo'n bakfiets.
Niet alleen reparaties wil hij in de werkplaats gaan doen, ze zullen ook onderdelen gaan verkopen, zoals sloten, zadels en helmen. Ze zullen voor duurzame en betaalbare merken kiezen, maar wel merk-onafhankelijk zijn, door inkoop via de groothandel.

Ontmoetingsplek

Hassan deed een voorstel bij City Lab 010 – een samenwerkingsproject ter ondersteuning van sociale initiatieven in Rotterdam – voor een startbudget van hun fietswerkplaats. Samen met het fonds DBL, dat voor hulpbehoevenden in de samenleving opkomt. In mei van dit jaar kregen ze de toezegging van een budget en intussen hebben ze een casco-plek kunnen huren aan de Hillelaan op Zuid.
Hij ziet goede kansen in deze tijd van bezuinigingen op het openbaar vervoer. "En er zijn ook te weinig parkeerplaatsen voor auto's. Een fiets is het ideale duurzame vervoermiddel, voor arm en rijk. Zo kan de werkplaats een plek zijn waar de verschillende sociale groepen op Zuid elkaar ontmoeten."

De Bonjo komt weer op bezoek als de fietsenwerkplaats open is. We zijn benieuwd hoe het inrichten van werkplekken voor ex-gedetineerden uitpakt en of de werkplaats een voorbeeld kan zijn voor andere kleine ondernemingen.

Interieur en uitzicht van kleinschalige detentie op Malta. (Foto: Linde van Moll)

Leren van kleinschalige detentie op Malta

Wat zijn de succesfactoren voor succesvolle re-integratie?

Kan detentie een plaats zijn van groei en herstel? Hoe warmte, vertrouwen en menselijkheid ingrediënten kunnen zijn voor succesvolle re-integratie, was te zien op Malta. Daar vond in juni een conferentie plaats over humane en herstelgerichte detentie, georganiseerd door de RISe Foundation Malta. Deze organisatie is in twee kleinschalige detentiehuizen verantwoordelijk voor gemeenschapsgerichte re-integratieprogramma's. Onder de aanwezigen waren onder meer praktijkmedewerkers, onderzoekers en drie Maltese ministers.

Linde van Moll

Tijdens de conferentie werd uitgebreid stilgestaan bij het werk van de RISe Foundation en haar visie op detentie, waarin onderwijs en therapie een centrale rol spelen. Ook het belang van een sterke verbinding met de samenleving werd benadrukt. Zoals Rescaled, het Europese netwerk voor kleinschalige, gedifferentieerde en gemeenschapsgerichte detentiehuizen, het verwoordt: "Een kleinschalig detentiehuis is geen geïsoleerd eiland." Het staat in nauwe verbinding met de gemeenschap, wat een belangrijke voorwaarde is voor een succesvolle re-integratie. Want, stelt Rescaled: "Re-integratie in de samenleving is een langdurig proces dat begint tijdens de detentie en zich nog lang na de vrijlating voortzet."

Wat is het geheim?

Behalve met talrijke inzichten liet de conferentie mij ook achter met een aantal vragen. Wat maakt de RISe Foundation zo'n succesvolle organisatie? Wat is het succesingrediënt? Er bestaat intussen heel wat wetenschappelijk onderzoek naar herstelgerichte detentie en succesvolle re-integratie in de samenleving. Toch is het de praktijk die uitwijst of zulke conceptuele – en naar mijn gevoel vaak idealistische – theoretische kaders ook echt werken. Waarom slagen sommige voorzieningen erin de theorie waar te maken, terwijl andere blijven steken in goede bedoelingen? Wat is het geheime ingrediënt van succesvolle begeleidingsprogramma's en is dat ingrediënt wel meetbaar?

Focus op integratie

In de hoop een antwoord te vinden op deze vragen, verdiepte ik mij in de werking van de RISe Foundation. De organisatie is mede opgericht door Charlie Mifsud en hij is de kern en het kloppende hart. Niet alleen hij, maar het hele team straalt rust, zachtheid en tegelijkertijd professionaliteit uit. In de voorziening wordt de focus niet gelegd op isolatie, maar op integratie. De bewoners krijgen de mogelijkheid om actief deel te nemen aan de maatschappij. Individuen die vrijkomen uit grootschalige gevangenissen krijgen hiervoor zelden de nodige ondersteuning.

De RISe Foundation zet in op het beperken van recidive en op termijn ook de maatschappelijke en persoonlijke schade die gepaard gaat met criminaliteit. In haar detentiehuis in Valletta, de hoofdstad van Malta, verblijven maximaal tien gedetineerden, ongeveer één jaar lang en tijdens de eindfase van hun straf. Samen met de betrokkene wordt een individueel begeleidingsprogramma opgesteld met aandacht voor groeps- en individuele therapie en ondersteuning bij het vinden van werk en huisvesting.

Niemand weggelopen

Wederzijds vertrouwen is daarbij essentieel. De voordeur van het detentiehuis staat de hele dag open en in tien jaar is nog niemand weggelopen. Het opbouwen van duurzame vertrouwensrelaties vormt de basis voor het herstel van eigenwaarde en zelfbeschikking, aldus de RISe Foundation. Het is echter geen evidente praktijk. Waardevolle vertrouwensrelaties vragen om een puur en menselijk engagement, waarin een open houding centraal staat. Elementen die moeilijk te meten én moeilijk aan te leren zijn door begeleiders of andere betrokkenen in dergelijke begeleidingsprogramma's. Toch slaagt de RISe Foundation erin om hun werking op deze manier vorm te geven. Niet alleen op het vlak van succesvolle re-integratie, maar ook op breder maatschappelijk vlak zou ik zeggen dat zij erin slaagt met zachtheid, vertrouwen, professionaliteit en liefde, nieuwe kansen te geven aan diegenen die door velen als verloren zaak worden gezien.

Een mogelijke 'succesfactor' voor re-integratie ligt bij kleinschalige detentie niet per se in efficiëntie of structuur, maar eerder in 'menselijkheid'. Hoewel dat woord ontoereikend voelt. Het geheime ingrediënt is volgens mij een mengsel van tolerantie, begrip, openheid, zachtheid en optimisme. Allemaal eigenschappen die moeilijk te institutionaliseren zijn. Ze zijn allereerst zeer moeilijk meetbaar en ten tweede moeilijk aan te leren via opleidingen, procedures of protocollen. Dus als deze 'menselijkheid' inderdaad een bepalende factor is voor succesvolle re-integratie, hoe kunnen organisaties die dan verankeren in hun werking?

Uitdaging

En er is nog een uitdaging. We leven in een wereld waarin alles snel, efficiënt en resultaatgericht moet en waarin steeds minder ruimte is voor geduld en tolerantie. Beide zijn essentieel voor een duurzaam herstel. Onze huidige maatschappij is steeds minder gebouwd op 'menselijkheid'. En dat is spijtig, want werken in context van detentie is mensenwerk en vereist juist geduld en tolerantie.

Geduld, empathie, vertrouwen en menselijkheid

Menselijkheid is persoonsgebonden, relationeel en kwetsbaar. Precies daarom is ze wellicht een van de meest bepalende, maar tegelijk ook de moeilijkst te institutionaliseren succesfactor van re-integratie. En daarin schuilt de paradox. We verwachten van organisaties dat ze recidive beperken door zich snel, efficiënt en resultaatgericht te organiseren, maar net datgene wat een groot verschil lijkt te maken, laat zich nauwelijks organiseren. Succesvolle re-integratie vraagt meer dan een doordacht beleid of een sterk theoretisch kader. Ze vraagt een samenleving die ruimte maakt voor geduld, empathie, vertrouwen en menselijkheid. Een samenleving die de waarde van het mens-zijn blijft erkennen vanuit een overtuiging dat dit zal leiden tot minder recidive en tot een duurzaam herstel.

TBS DREIGT?

Uw strafzaak loopt.
En ineens komt tbs in beeld.

DIT IS HET MOMENT OM BIJ TE STUREN.

Wij treden op in strafzaken waarin tbs dreigt,
bij de rechtbank en in hoger beroep.

Wij kennen het proces.
De onderzoeken. De rapporten. De deskundigen.

En weten waar het anders kan.

Dit vraagt om een kantoor dat weet hoe het werkt als tbs in beeld komt.

Dan gaat het echt ergens over.

BureauTBS Advocaten

Verdediging in strafzaken

Bel 085 401 2954
info@bureautbs.nl
A.J. Ernststraat 187
1083 GV Amsterdam

Mario ontspoorde door drank en drugs

“Mijn grootste fout is dat ik eigen rechter heb gespeeld”

Aan het woord is Mario (61), over zijn tijd in detentie en hoe hij er beter is uitgekomen. Hij neemt deel aan een begeleidingstraject van Exodus om veilig terug te keren in de samenleving. “Ik word blij als ik iemand een hart onder de riem kan steken.”

Mario. (Foto: Nadine Ancher / Exodus)

Wie ben je?

“Ik groeide op in Rotterdam. Mijn ouders zijn overleden toen ik drie was en toen kwam ik, samen met mijn broer, bij een pleeggezin terecht. Mijn pleegvader was voorzitter van de voetbalvereniging en we woonden boven de club. Ik speelde veel buiten; ik hield van voetballen, knikkeren, kerstbomenjagen en kattenkwaad uithalen. Op de lagere school kreeg ik vaak strafwerk; toch ging ik graag. Ik vond het fijn om te kleuren en te tekenen. Als puber had ik interesse in wiskunde, biologie, natuurkunde en scheikunde. Ik wilde eigenlijk sportleraar worden, maar ik hield ook van techniek, mensen en fotografie. Ik maakte van mijn hobby mijn werk en ik bracht uiteindelijk zo’n 37 jaar door als röntgenlaborant in het ziekenhuis. Fascinerend vond ik het, om als ‘fotograaf’ te zien dat mensen lepels inslikken. Mooi ook, om iets in relatief korte tijd voor een ander te kunnen betekenen. Terugkijkend op mijn jeugd was ik een lieve en beleefde, maar nogal onrustige en schuchtere jongen. Ik was gek op muziek, grapjes en gezegdes. Ik ben een gevoelig mens; ik word blij als ik iemand een hart onder de riem kan steken. Als iemand iets goeds doet, dan vind ik het belangrijk om dat te benadrukken. Dat kan met een vriendelijk woord of klein gebaar, een kaartje. Als kind heb ik dat misschien wel gemist.

Hoe kwam je in detentie terecht?

“Mensen bewandelen soms het slechte pad. In mijn geval betekende dat veel drank en drugs gebruiken. Mijn grootste fout is dat ik eigen rechter heb gespeeld. Dat is verboden en daarom heb ik 28 maanden vastgezeten.

Sinds wanneer ben je vrij en hoe werk je aan je re-integratie?

“Sinds 15 april 2026 ben ik vrij en woon ik bij Exodus. Ik voer gesprekken met mijn trajectbegeleider, reageer op woningen, onderhoud de tuin en werk als vrijwilliger in het buurthuis, waar ik als hulpkok het eten verzorg voor 24 ouderen. Ik ga naar de sportschool, leg nieuwe sociale contacten en ik probeer het huis schoon te houden; een opgeruimd huis is een opgeruimde geest.
“Ik heb veel spijt van de dingen die ik heb gedaan. Door drank- en drugsgebruik heb ik jaren stilgestaan in het leven: mijn geestelijke ontwikkeling en financiële verrijking stopten. Ik ben mijn baan en rijbewijs kwijtgeraakt, heb mijn huis moeten verkopen en het ergste van alles: ik heb mijn zoon en dochter al bijna tien jaar niet gezien. Dat contact zou ik ontzettend graag herstellen. Samen met mijn begeleider bespreek ik hoe ik dit het beste kan aanpakken en hoe ik kan omgaan met eventuele teleurstellingen.
“Tijdens die jaren in detentie ben ik als het ware tien jaar ouder geworden. Het lijkt alsof ik op sommige gebieden een beetje ‘achterloop’. Zo weet ik digitaal de juiste weg niet altijd te bewandelen, maar ook hierbij krijg ik gelukkig hulp.”

Wat vond je het zwaarste tijdens je gevangenschap?

“Ik vond het zwaar om opgesloten te zitten met iemand anders. Je kon dan natuurlijk met elkaar praten of kaarten, maar ik kon me ook snel ergeren aan andermans gedrag. Op sommige plekken in de bajes, zoals in de keuken, voelde ik me nooit op mijn gemak. Zodra je je daar omdraaide, was je je spullen kwijt. Je moest steeds op je hoede zijn.”

En wat heb je geleerd toen je vastzat?

“Ik leerde geduld opbrengen. Bij mij gebeurt alles het liefst vandaag nog, maar in de gevangenis duurde het soms drie weken voordat ik bij mijn casemanager kon aankloppen. Elk nadeel kan ook een voordeel hebben. Mediteren hielp me om de tijd te doden en het contact met bajesvriendjes zorgde voor minder mentale pijn. Ik leerde er ook om iets minder driftig te zijn, want bonje moet je hoe dan ook voorkomen.”

Hoe ziet jouw droom voor de toekomst eruit?

“Heel veel willen is een probleem. Hoe harder je knijpt in een handje vol zand, hoe eerder de zandkorrels tussen je vingers glippen. Maar ik zou dolgraag mijn kinderen zien. Ik heb heel veel van hun tienertijd gemist. Ik wil er voor hen zijn als vader. Ik zou ook weer aan het werk willen gaan en zelfstandig wonen. Wie weet schrijf ik ooit een boek. Op dit moment voel ik vooral dankbaarheid. Ik ben dankbaar dat ik nog leef. Ik houd van het leven en probeer het positieve van bepaalde gebeurtenissen te zien. Ik heb vertrouwen in de mensheid en een bepaalde hoop dat het goed komt met mij. Zonder hoop vaart men niet wel. De wereld is mooi, het leven is een paradijs; je moet alleen je ogen opendoen.” (NA)

Ik houd van het leven en probeer het positieve van bepaalde gebeurtenissen te zien

OVER EXODUS

Met zo’n tweehonderdvijftig professionals en ruim duizend vrijwilligers begeleidt de forensische zorgorganisatie Stichting Exodus Nederland al meer dan veertig jaar mensen die met justitie in aanraking zijn gekomen bij hun veilige terugkeer in de samenleving.

Dit artikel kwam tot stand in samenwerking met Exodus.

DE PREE ADVOCATUUR

DÉ SPECIALIST IN MOORDZAKEN

Een greep uit (bekende) moordzaken van De Pree Advocatuur:

Liquidatieproces Eris - Caloh Wagoh (vrijspraak voor liquidatie)
Drugsmoord Bergen aan zee (vrijspraak)
Moord op eigen vader (toepassing jeugdstrafrecht)
Moord op Gosia - Alphen a/d Rijn
Moord binnen drugscircuit in Nijmegen
Festivalmoord Friesland
Snapchat-moord
Liquidatieproces Marengo
(Zelf)moord op Freddy Jansen (vrijspraak)
Kliko-moord
Kettingzaagmoord
Kloostermoord Onze Lieve Vrouwen
Moord op Buitenring Hoensbroek
Eerwraak moord Apeldoorn

Bent u verdachte in een moordzaak bel dan: 06 - 52 61 37 95 www.advocaatinmoordzaken.nl www.depree-advocatuur.nl

THE UNDERGROUND POET

The Morning After (Deel 2)

Ik begrijp de angst van de samenleving voor criminaliteit. Maar de voortdurende angstcampagnes in het nieuws voelen kunstmatig. Angst en haat beginnen meestal met een vals verhaal dat aan het publiek wordt verkocht om toekomstige wreedheid te rechtvaardigen.
Zo worden immigranten gecriminaliseerd om harde acties van immigratiediensten te rechtvaardigen. Hamas wordt gebruikt als reden om alle Palestijnen te demoniseren. De motieven van feministische bewegingen worden verdraaid om vrouwen in diskrediet te brengen. Aanvallen op 'woke', inclusiviteit en kritische rassentheorie worden gebruikt om burgerrechten af te breken. Transpersonen worden afgeschilderd als bedreigingen om hen uit bepaalde ruimtes te weren.
Dit soort angstcampagnes worden bedacht door slimme en goed opgeleide mensen die weten dat zulke strategieën werken. Martin Luther King waarschuwde al daarvoor: "De gevaarlijkste misdadiger is misschien wel degene die gezegend is met verstand, maar geen moreel besef heeft."

Hoe moreel is het dan om verloren jongeren af te schilderen als monsters in plaats van wat ze werkelijk zijn: ontspoorde jongeren die op straat leven zonder zorg, richting of hoop? Hun gevoel van eigenwaarde is vaak gebaseerd op een wanhopige vorm van trots die zich uit in roekeloos gedrag.
Deze jongeren worden voortdurend neergezet als gezicht van de criminaliteit. Ze worden opgejaagd alsof ze vijanden van de staat zijn. Vooral jongeren van kleur worden buitenproportioneel zwaar gestraft en krijgen levenslang of zelfs de doodstraf.
Maar wie zijn deze jongeren werkelijk? Hun verhalen beginnen vaak met verwaarlozing in de vroege jeugd. Ze groeien op bij jonge ouders die zelf nauwelijks volwassen zijn. Er is weinig stabiliteit, weinig aandacht, weinig hulp op school.
Kinderen raken achterop, worden gepest, krijgen labels opgeplakt als 'dom' of 'waardeloos' en beginnen die woorden uiteindelijk zelf te geloven.
Ze zoeken erkenning en vinden die bij andere verlaten jongeren. Dan ontstaat een gevoel van verbondenheid dat op liefde lijkt, maar het niet is. Vervolgens worden zij door de overheid bestempeld als gevaarlijke bendes en voorgoed opgesloten.
Ondertussen probeert vrijwel niemand hen echt te redden.
Soms komt hulp pas als ze al in de gevangenis zitten. Daar zijn gedetineerden die zelf ooit vastliepen, maar die proberen jongeren te bereiken en hen te vertellen wat zij zelf vroeger hadden moeten horen.

Beter worden

James Broadnax was zo iemand. Hij wilde beter worden en beter doen. Hij schreef zich in voor iedere cursus die beschikbaar was. Als dichter en schrijver wilde hij samenwerken met anderen. Hij had energie, urgentie en talent. "Wanneer gaan we eindelijk doen waarvoor we hier zijn, broer? Ik heb nieuw materiaal klaar!" zei hij vaak enthousiast.
Samen werkten verschillende mannen aan een initiatief waarin kunst werd gebruikt als middel tot rehabilitatie: *The Lost Poet Society*.
Niet alleen dichters, maar kunstenaars die hoopten hun menselijkheid terug te winnen en met hun kunst iets terug te geven aan de wereld.
James zou een van onze jongste en meest veelbelovende stemmen worden. Zijn verlies [de staat Texas in de V.S executeerde hem op 30 april 2026, red.) raakt ons diep. Hij was een leider, een harde werker en een broer zoals geen ander.
Daarom doen vandaag veel harten pijn. Maar we dragen ook kostbare herinneringen met ons mee.
Vrede en liefde.

The Underground Poet is een van de langstzittende ter dood veroordeelden in de VS en ter wereld. Hij schrijft deze columns speciaal voor de Bonjo.

Recensie

Gevangen in het systeem

Gevangen in het systeem van George Scholte is zo'n boek waarvan je denkt: meer mensen zouden het moeten lezen. Morele stress en verwonding in het gevangeniswezen, luidt de veelzeggende ondertitel.

Scholte werkte als rooms-katholiek geestelijk verzorger in de bajesen van Utrecht, Nieuwegein, Tilburg en Vught. Dat deed hij van 1996 tot 2021.
Belangrijk in het boek is het idee van morele verwonding. Het is wel even zoeken om het concept te plaatsen. Scholte ontleent het aan wat militairen overkomen is en overkomt als ze dingen moeten doen die niet in hun besef van goed en kwaad passen; in strijd zijn met de waarden en normen die ze intrinsiek in zich dragen. Je kunt denken aan wat Nederlandse militairen in voormalig Nederlands-Indië overkwam, maar recenter ook aan Srebrenica of beleveniss en in Afghanistan.

Heen en weer geschud

PIW'ers worden heen en weer geschud tussen de opdracht de orde te bewaken en bij te dragen aan het herstel van de gedetineerden, feitelijk hun klanten. Enige tijd geleden was bejegening opeens een thema binnen het gevangeniswezen. De kwaliteit daarvan kon beter en moest beter. Dat is niet gelukt. Oorzaken? Scholte noemt ze: bureaucratisering, schaalvergroting, toenemende nadruk op repressie, sluiten van kleine gevangenissen, te weinig personeel en de piramidisering van procedures. Niet anders dan in andere complexe organisaties waar de afstand tussen de top en de basis te groot wordt en mensen zich niet echt meer thuis voelen. Maar ook klem zitten, altijd in de gaten worden gehouden, wantrouwen aan de basis van het handelen. Voor geestelijk verzorgers geldt dan ook nog hun tussenpositie, tussen de dwanggerichte wereld waarin ze werken en hun behoefte er te zijn voor hun klanten, de gedetineerden.

Repressie

Alles wat er aan verslechtering door repressie is doorgevoerd, passeert in het boek: de wet beschermen en straffen, die vooral gericht is op meer straffen. De filosofie van de marktwerking, die er in Nederland nog net niet toe heeft geleid dat gevangenissen privaat zijn geworden. Maar Scholte merkt wel op dat het neoliberale gedachtegoed waarin eigen schuld en efficiency zijn komen bovendrijven, grote invloed heeft en dat het zicht op herstelgericht gedrag heeft verminderd. En wat doet een straf met een gedetineerde? De aandacht daarvoor verdwijnt naar de achtergrond van beheersbaarheid en de heilige graal van strengheid en veiligheid.
Iedereen die de effectiviteit van het gevangeniswezen betwijfelt, wordt hierin bevestigd bij het lezen van dit boek. Het kan niet zo zijn dat morele verwonding de uitkomst is als je in de bajes zit of werkt. We willen immers dat gedetineerden daar herstellen. We willen dat PIW's en andere werkenden in de bajes daaraan een positieve bijdrage kunnen leveren. (JB)

George Scholte, Gevangen in het systeem. Morele stress en verwonding in het gevangeniswezen. Maklu uitgevers.

mr. J.E.
(Justin)
Kötter

mr. drs. J.L.
(Jordi)
L'Homme

mr. J.P.
(Peter)
Plasman

mr. drs. M.A.M.
(Maarten)
Pijnenburg

mr. M.C.
(Micha)
Jonge Vos

prof. mr. dr. S.
(Sven)
Brinkhoff

mr. S.
(Simcha)
Plas

mr. D.E.
(Daisy)
Post

mr. B.J.T.
(Brent)
van Opstal

mr. A.J.W.F.
(Annabella)
Segeren

mr. L.I.
(Lucca)
de Jager

mr. S.A.L.
(Sarah)
Crucq

mr. A.N.
(Anouk)
Biersteker

mw. S.A.
(Sarah)
Pluijmen

drs. L.M.
(Linda)
Dekker

mw. C. (Cindy)
Danielson
-Roubos

mr. K.
(Kyra)
Tijmensen

mr. C.E.J.
(Charlotte)
Kokenberg

mr.
(Lucia)
Hodanić

mr. E.C.Q.
(Emma)
De Weers

mw. J.E.
(Judith)
Franx

mw. N.
(Natasha)
van Schellen

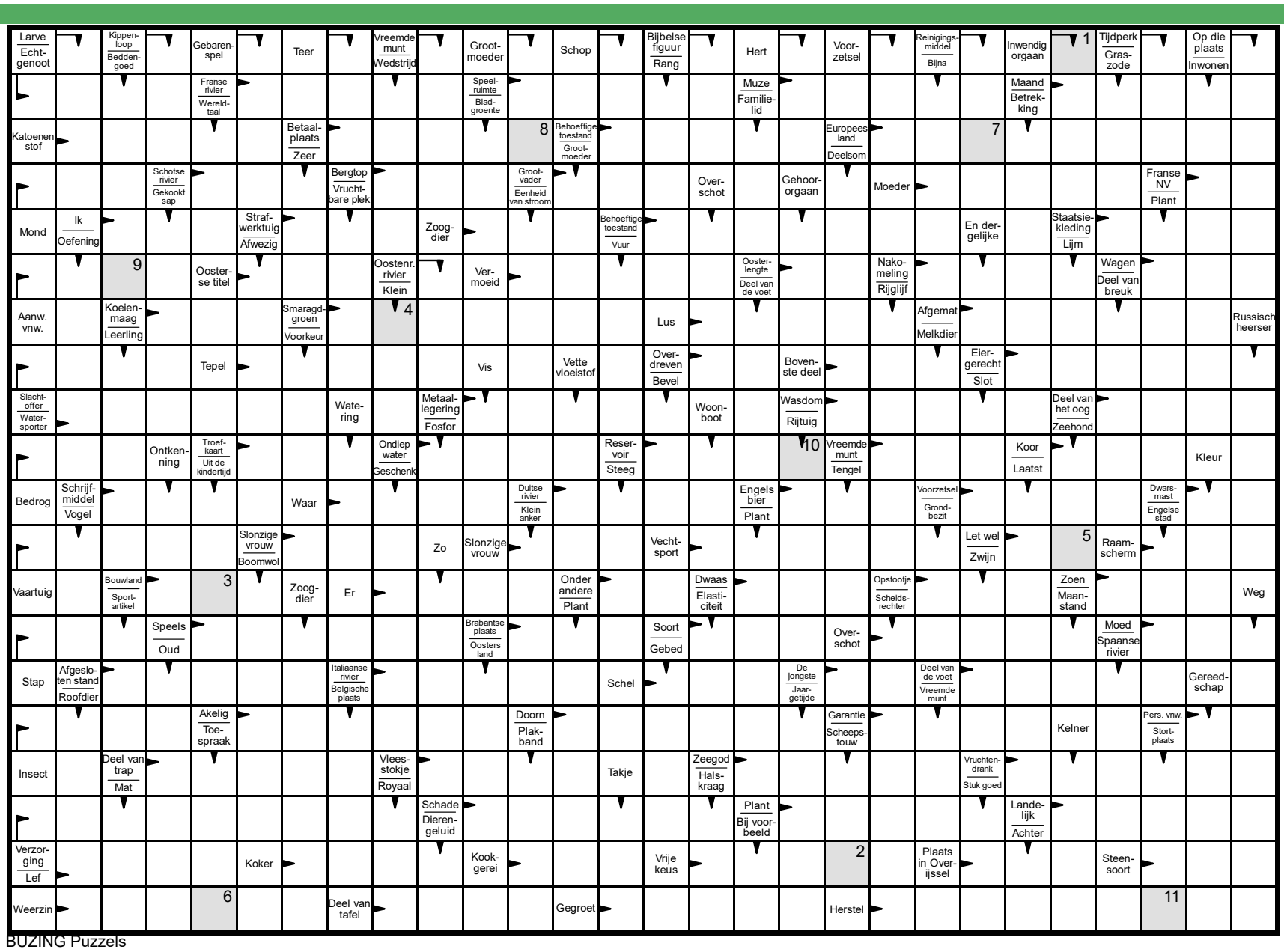

dhr. R.N.H.M.
(Rens)
Van Duuren

Uw belangen, onze prioriteit

Kötter
L'Homme
Plasman
advocaten

020 - 673 15 48
info@klpadvocaten.nl
klpadvocaten.nl

BUZING Puzzels

1	2	3	4	■	5	6	7	8	9	10	11	!

OPLOSSING VAN DE PUZZEL STAAT OP PAGINA 2

PENN
ADVOCATEN

'Een goede voorbereiding is het halve werk'.

Daarom bezoeken wij onze cliënten regelmatig en in alle PI's van het land. Sinds de oprichting in 2008 verlenen wij rechtsbijstand in grote en kleine strafzaken. Vanuit een persoonlijke en betrokken relatie streven wij naar het best mogelijke resultaat.

Onze focus ligt op strafzaken met financiële elementen, zoals fraude- en oplichtingszaken, witwassen, ontnemingszaken, fiscaal- en financieel strafrecht, ondernemingsstrafrecht, handhaving en boetes, BIBOB-procedures.

Mr. D.M. Penn is lid van de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) en de Vereniging van Advocaat-Belastingkundigen (NVAB).

Advocatenkantoor Penn
088-2503200 / 06-29179198
Maastricht- Den Haag
www.penn.nl

BEL BONJO GRATIS!
0800 333 44 46

REACTIES OP DE KRANT ZIJN WELKOM:

info@bonjo.nl

mr. J.M.C. van Gorkum is gespecialiseerd in Jeugdrecht en heeft jarenlange ervaring met zaken betreffende:

- OMGANG
- ERKENNING
- GEZAG
- ONDERTOEZICHTSTELLING
- UITHUISPLAATSING

Zij treedt op in het gehele land, ook op basis van toevoeging (pro deo).

073 8200 953
www.advocatenkantoorvangorkum.nl
advocatenkantoor VAN GORKUM

Neemt Nederland jouw buitenlandse VIdatum niet over ?

Mij is het gelukt om mijn buitenlandse VIdatum van 1/3 in plaats van 2/3 te laten overnemen door Nederland.

Wil je weten of ik iets voor je kan betekenen?

Ik ben bereikbaar van 09:00 tot 19:30 uur.

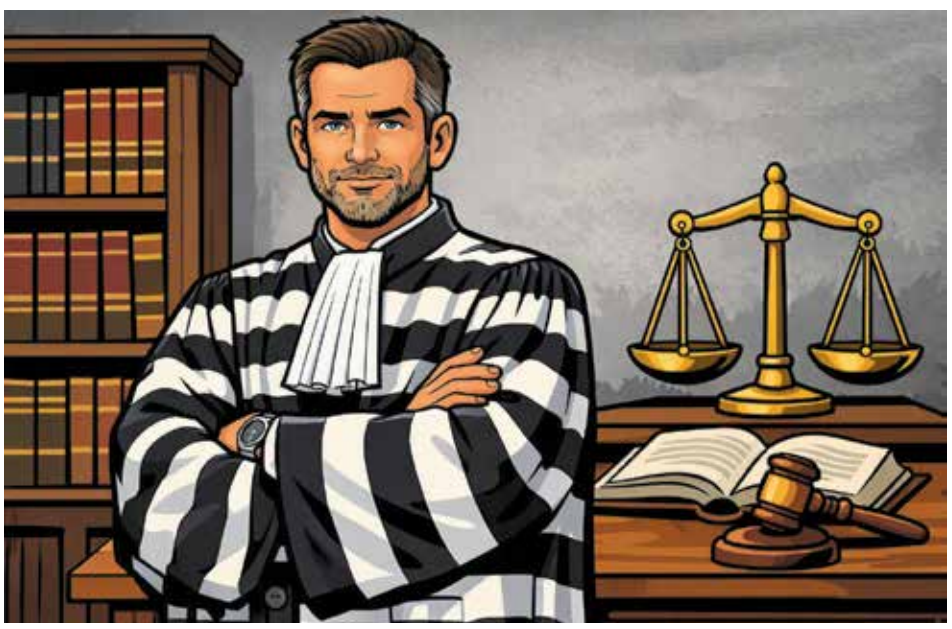
Harry Hintzen 061832 3089

Jailhouse lawyers: gedetineerden in de rol van advocaat

Succesverhalen en kanttekeningen

In het Amerikaanse rechtssysteem is een bijzondere rol weggelegd voor gedetineerden die medegevangenen helpen met juridische vraagstukken. Gedetineerden die de rol van advocaat aannemen: zou dat iets voor Nederland zijn?

Nicole Weidema

Gedetineerden in de rol van advocaat: in de VS is dit inmiddels heel gewoon.

De rechten van een arrestant in Amerika worden zo vaak opgesomd in films en series dat iedereen ze kent: het recht om te zwijgen tijdens ondervragingen en het recht op een advocaat. Wie in het gevangenissysteem belandt – de VS sluit meer burgers op dan welk ander land – komt in een systeem van strenge repressie. Gevangenen mogen klachten indienen of rechtszaken aanspannen, maar een advocaat inhuren is niet voor iedereen weggelegd. Cijfers van mensenrechtenorganisatie Solitary Watch tonen dat zo'n 90 procent van de gedetineerden die mensenrechtenschendingen aan de rechter voorleggen, dit zonder advocaat doet. Sommige gedetineerden verdiepen zich daarom in de wet, voor hun eigen zaak en om medegevangenen te helpen. Dat, in een notendop, is de basis van de *jailhouse lawyer*.

Korte geschiedenis

Het belang van de jailhouse lawyer is door rechters bevestigd. De belangrijkste uitspraak stamt uit 1969, in de zaak van William Joe Johnson. Johnson zat in Tennessee levenslang uit en weigerde zich te houden aan het verbod om medegedetineerden te helpen met verzoekschriften. Als straf werd hij in eenzame opsluiting geplaatst. Een districtsrechtbank oordeelde dat het verbod onrechtmatig was, omdat ongeletterde gedetineerden geen toegang tot de rechter hadden. De staat ging in beroep en kreeg gelijk: rust en orde zouden belangrijker zijn. Johnson vocht door tot het hooggerechtshof. Met succes. Zeven van de negen rechters oordeelden dat het verbod op jailhouse lawyers onrechtmatig was, tenzij de staat een redelijk alternatief bood om toegang tot de rechter te garanderen.

Succesvolle jailhouse lawyers

Sindsdien zijn er verschillende succesvolle jailhouse lawyers. Een van de bekendste is Shon Hopwood. Hij zat elf jaar vast voor een bankoverval. In die tijd leerde hij veel over constitutioneel recht. Een verzoekschrift dat hij voor een medegevangene schreef, werd door alle negen rechters van het hooggerechtshof aangenomen. Na zijn vrijlating haalde Hopwood zijn rechtendiploma, werd universitair docent en werd door de president ontvangen. In 2025 raakte hij weer uit de gratie na een veroordeling voor huiselijk geweld.

Calvin F. Duncan zat 28 jaar gevangen voor een moord die hij niet pleegde. Hoewel hij weinig onderwijs had gehad, deed hij achter de tralies voldoende juridische kennis op om anderen bij te staan. Zo diende hij een klacht in namens oudere gevangenen die het taaie vlees van het gevangenismenu niet konden kauwen. Het resultaat was dat gevangenen met belabberde tanden een kunstgebit kregen.

Jailhouse lawyers worden vaak in eenzame opsluiting geplaatst

Na zijn vrijlating hielp Duncan bij de oprichting van stichtingen voor de rechten van gevangenen. Op 60-jarige leeftijd behaalde hij een juridische titel. Zijn autobiografie *The Jailhouse Lawyer* werd een bestseller.

Eenzame opsluiting

Hoewel er vele succesverhalen zijn, zijn er ook kanttekeningen. Zo worden jailhouse lawyers geregeld gehinderd in hun werk. Gevangenissen mogen het werk dan wel niet verbieden, maar als je cel geregeld wordt doorzocht en je papieren overhoopgegooid, is dat op zijn minst ontmoedigend. Ook worden jailhouse lawyers vaak in eenzame opsluiting geplaatst, soms jarenlang, schrijft Solitary Watch.

Kennis van wet en jurisprudentie

The Jailhouse Lawyer Handbook beschrijft hoe je als gedetineerde een klacht of verzoekschrift indient, wie je kunt aanklagen en wat je kunt eisen. Toch adviseren de schrijvers om, waar mogelijk, een echte advocaat in te huren. Die hebben meer kennis van wet en jurisprudentie en kennen de mores van de rechtszaal. Rahsaan Thomas, ex-gevangene en journalist, schrijft in de *UCLA Law Review* dat het voor gedetineerden die hun eigen zaak bevechten bijna onmogelijk is om de verschillende tijdslimieten te halen: "Rechtbanken die onvoldoende rekening houden met de fysieke beperkingen achter de tralies, stellen procedures boven rechtvaardigheid."
In een artikel voor de American Bar Association schrijft strafrechtadvocaat Adam Banner: "Het vertrouwen op de ongetrainde, juridisch ongeschoolde mening van een medegedetineerde kan leiden tot een overhaaste beslissing. Dit kan een conflict veroorzaken tussen cliënt en advocaat. Elke strafrechtadvocaat zal beamen dat de slecht geïnformeerde cliënt een van de grootste uitdagingen is."

Gesloten systeem

Een beetje kennis van de wet kan gevaarlijk zijn, erkent Irem Tuna, voorzitter van de stichting Juridisch Spreekuur Gedetineerden (JSG). De stichting verleent aanvullende rechtshulp aan gedetineerden. Tuna vindt het systeem fascinerend. Hoewel Nederland geen vergelijkbaar systeem kent, ziet ze parallellen.
"Gedetineerden binnen zo'n gesloten systeem hebben vaak veel juridische kennis die ze delen. Bijvoorbeeld iemand die langer vastzit en weet hoe een beklagprocedure werkt."
Net als in Amerika hebben gedetineerden in Nederland toegang tot bibliotheken met wetboeken en juridische artikelen. Terecht, vindt Tuna: "Een gedetineerde heeft het recht om meer te weten over zijn of haar eigen zaak en daar onderzoek naar te doen." Ze waarschuwt wel dat gedetineerden niet de rol van advocaat moeten aannemen. "Elke zaak is anders. Je kunt informatie krijgen van een medegedetineerde, maar dat is kennis uit iemand anders zaak. Je hebt iemand nodig die ervoor heeft gestudeerd of meer ervaring heeft. Neem een beroepsprocedure of een beklagprocedure. Daar staan termijnen voor. Als een medegedetineerde informatie geeft die niet klopt, kun je geen beroep meer instellen."

in 't kort

* Jailhouse lawyers zijn gevangenen in de VS die andere gevangenen helpen met juridische vragen en rechtszaken.
* Ze hebben veel juridische kennis. Soms is hun hulp succesvol.
* Er zijn ook risico's: deze hulp is niet altijd betrouwbaar, en in Nederland is bij juridische kwesties het inschakelen van een echte advocaat aan te bevelen.

mr. T.G. (Tim) Hop
Strafrechtadvocaat
06 252 986 51
hop@kzbradvocaten.nl
Nederlands / English

KORVINUS ZANDT BRUINSMA RAFIK advocaten

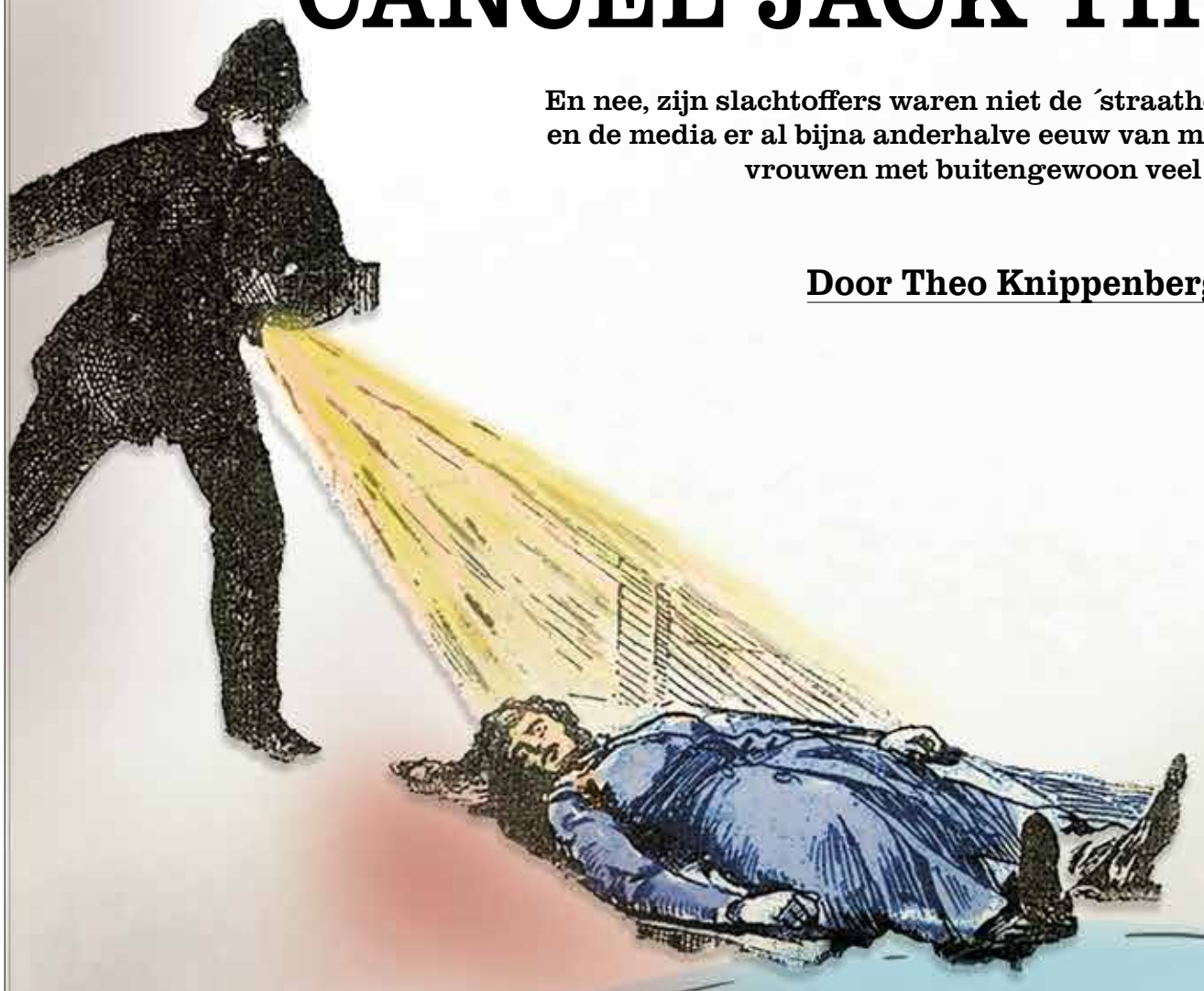
- Algemene (commune) strafzaken
- Detentierecht en beklag
- Gewelds- en vermogensdelicten
- Drugszaken
- Bestuursstrafrecht
- Economisch strafrecht
- Levensdelicten

CANCEL JACK THE RIPPER!

En nee, zijn slachtoffers waren niet de ´straathoeren´ die de politie en de media er al bijna anderhalve eeuw van maken, maar gewoon vrouwen met buitengewoon veel pech.

Door Theo Knippenberg

Jack the Ripper is de beroemdste seriemoordernaar uit de Europese geschiedenis

In *de Bonjo* heb ik de afgelopen jaren veel misdaadverhalen besproken. Maar als ik terugkijk, gingen die boeken en verhalen meestal over de speurneuzen die zo'n misdaad oplosten. En dat is voor de meeste Bonjo-lezers natuurlijk niet het leukste volk. Af en toe ging het ook over de dader zelf. En één keer ging mijn bijdrage over een andere betrokkene bij veel misdaden: de toevallige ooggetuige. Maar nooit ging het over de allerbelangrijkste betrokkene bij elke misdaad: het slachtoffer.

Vandaag gaat het daarom alleen maar over slachtoffers. Specifiek over die van de beroemdste moordenaar uit de Europese geschiedenis: Jack the Ripper, de seriemoordenaar die – sjiek gekleed en met een hoge hoed op – in de donkere steegjes van Londen met een mes op jacht ging naar weerloze vrouwen.

Hoewel we letterlijk niets weten over deze mafkees, hebben kranten, speelfilms, documentaires en honderden boeken van deze seriemoordenaar een beroemdheid gemaakt. Er zijn in Londen nog steeds complete wandeltochten voor toeristen die precies de plekken aflopen waar hij de vrouwen afslachtte. Zijn slachtoffers (die allemaal geïdentificeerd zijn), werden daarentegen in alle media doodgezwegen, met een schouderophalend: Oh, dat waren gewoon een paar straathoeren die 's nachts op de verkeerde plek liepen.

Dit vooroordeel, dat Jack the Ripper een seriemoordenaar was van prostituees, is al bijna anderhalve eeuw oud. De politie zei het meteen in 1888, de kranten schreven het op om nóg meer kranten te verkopen, en de rest van de wereld heeft het sindsdien klakkeloos overgenomen. Het kwam goed uit, want zolang het 'slechts' om hoeren ging, hoefde de nette burgerij zich niet druk te maken over hun eigen misdadige houding jegens armen en over de erbarmelijke positie van vrouwen.

De Amerikaans-Engelse historica Hallie Rubenhold heeft daar eindelijk verandering in gebracht. In haar boek *De vijf van Whitechapel* richt ze de schijnwerper niet op Jack the Ripper, maar op de vijf vrouwen die hij vermoordde: Polly, Annie, Elisabeth, Catherine en Mary Jane. En wat blijkt? Zij waren gewone vrouwen met buitengewone pech in hun leven of de liefde.

Het resultaat is een fascinerend en rauw boek, dat leest als een survivalgids voor de negentiende eeuw. Het sleurt je mee naar de smerigste kroegen, de volste slaaphuizen en de donkerste achterbuurten van het Londense East End. De stank van ranzige vis, goedkope gin, walmend kolenvuur en de open riolen stijgt vanaf bijna elke bladzijde op.

Minder waard dan een brood

Hallie Rubenhold beschrijft een wereld waarin een mensenleven minder waard was dan een vers brood. De grens tussen een fatsoenlijk leven en de absolute afgrond was flinterdun. Eén enkele tegenslag, één week ziek zijn zonder loon of één ruzie met de huisbaas, en je hele leven stortte als een kaartenhuis in elkaar. Daarna slikte de straat je onverbiddelijk op. En al helemaal als je een vrouw was.

Binnen het huwelijk had de man alle macht. Al het geld dat een vrouw verdiende, en alle spullen die ze had, werden automatisch eigendom van de man zodra ze trouwden. Als een man besloot zijn vrouw te slaan, greep de politie niet in; dat was een 'privézaak'. Maar als een vrouw besloot weg te lopen bij haar man wegens mishandeling, werd ze door de wet gezien als misdadiger. Ze verloor het recht om haar kinderen te zien, kreeg geen cent en werd door haar familie vaak uitgekotst omdat ze schande bracht.

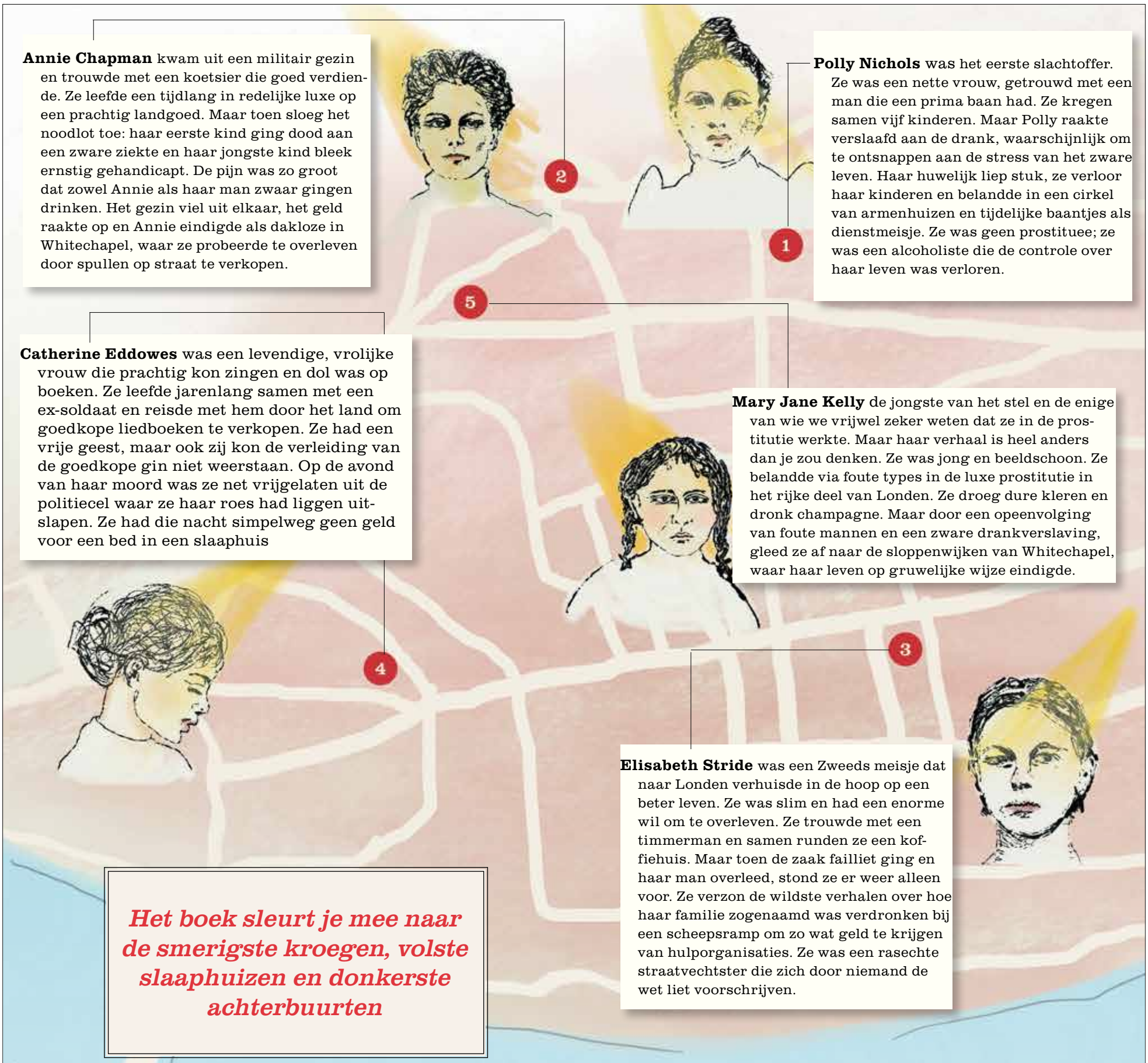
Dit overkwam Polly Nichols en Annie Chapman, twee van de slachtoffers van Jack the Ripper. Zij kozen voor hun eigen veiligheid, maar de prijs die ze daarvoor moesten betalen was dat ze helemaal onderaan de ladder eindigden. En vervolgens in het lijkenhuis.

De wetgeving uit die tijd, in Engeland maar ook in Nederland, was extreem vrouwvijandig. Want ook als het de man was die besloot zijn gezin te verlaten, was het de vrouw die daarvoor de prijs betaalde. Zonder de handtekening van haar man kon zij geen kamer huren, had ze geen recht op haar kinderen en werd ze door de kerk behandeld als een slechte vrouw. De weinige baantjes die er voor alleenstaande vrouwen waren – zoals het zware werk in de wasserijen of schoonmaken bij rijke mensen – betaalden zo schrikbarend slecht dat het onmogelijk was om hiervan een dak boven je hoofd te betalen.

Fatsoenlijk bed

En wie geen geld had voor een fatsoenlijk bed in een eigen kamer, was overgeleverd aan de genade van de gevreesde armenhuizen of aan de nachtverblijven die puur waren opgezet om geld te verdienen aan de allerarmsten. In deze overvolle kamers, waar de lucht dik was van de stank van ongewassen lichamen, sliepen tientallen vreemden op en naast elkaar op de grond of op houten banken. Terwijl de urine langs de muren liep en de vlooien en luizen vrij spel hadden, probeerden uitgeputte arbeiders en daklozen een paar uur slaap te pakken.

De vijf van Whitechapel maakt duidelijk dat de slachtoffers van Jack de Ripper alleen probeerden de komende nacht te overleven en de volgende ochtend te halen. Hun weg van het eigen huis naar de goot was bepaald geen eigen keuze geweest, maar een keiharde val die werd veroorzaakt door wetten die vrouwen bewust volkomen rechteloos hielden.

Annie Chapman kwam uit een militair gezin en trouwde met een koetsier die goed verdiende. Ze leefde een tijdlang in redelijke luxe op een prachtig landgoed. Maar toen sloeg het noodlot toe: haar eerste kind ging dood aan een zware ziekte en haar jongste kind bleek ernstig gehandicapt. De pijn was zo groot dat zowel Annie als haar man zwaar gingen drinken. Het gezin viel uit elkaar, het geld raakte op en Annie eindigde als dakloze in Whitechapel, waar ze probeerde te overleven door spullen op straat te verkopen.

2

Polly Nichols was het eerste slachtoffer. Ze was een nette vrouw, getrouwd met een man die een prima baan had. Ze kregen samen vijf kinderen. Maar Polly raakte verslaafd aan de drank, waarschijnlijk om te ontsnappen aan de stress van het zware leven. Haar huwelijk liep stuk, ze verloor haar kinderen en belandde in een cirkel van armenhuizen en tijdelijke baantjes als dienstmeisje. Ze was geen prostituee; ze was een alcoholiste die de controle over haar leven was verloren.

1

5

Catherine Eddowes was een levendige, vrolijke vrouw die prachtig kon zingen en dol was op boeken. Ze leefde jarenlang samen met een ex-soldaat en reisde met hem door het land om goedkope liedboeken te verkopen. Ze had een vrije geest, maar ook zij kon de verleiding van de goedkope gin niet weerstaan. Op de avond van haar moord was ze net vrijgelaten uit de politiecel waar ze haar roes had liggen uitslapen. Ze had die nacht simpelweg geen geld voor een bed in een slaaphuis

Mary Jane Kelly de jongste van het stel en de enige van wie we vrijwel zeker weten dat ze in de prostitutie werkte. Maar haar verhaal is heel anders dan je zou denken. Ze was jong en beeldschoon. Ze belandde via foute types in de luxe prostitutie in het rijke deel van Londen. Ze droeg dure kleren en dronk champagne. Maar door een opeenvolging van foute mannen en een zware drankverslaving, gleed ze af naar de sloppenwijken van Whitechapel, waar haar leven op gruwelijke wijze eindigde.

4

3

Elisabeth Stride was een Zweeds meisje dat naar Londen verhuisde in de hoop op een beter leven. Ze was slim en had een enorme wil om te overleven. Ze trouwde met een timmerman en samen runden ze een koffiehuis. Maar toen de zaak failliet ging en haar man overleed, stond ze er weer alleen voor. Ze verzon de wildste verhalen over hoe haar familie zogenaamd was verdronken bij een scheepsramp om zo wat geld te krijgen van hulporganisaties. Ze was een rasechte straatvechtster die zich door niemand de wet liet voorschrijven.

Het boek sleurt je mee naar de smerigste kroegen, volste slaaphuizen en donkerste achterbuurten

Rubenhold deelt het boek op in vijf delen en elk deel gaat over een van de vrouwen. Je leert ze kennen vanaf hun geboorte. Je leest over hun jeugd, hun dromen, hun eerste baantjes en hun gezinnen. Zo worden het echte mensen en blijven het geen anonieme namen in een politieverslag.

Toen de politie faalde...

Rubenhold maakt korte metten met de verslagen van de Londense politie en de schreeuwerige kranten-koppen uit die tijd. Ze bewijst met harde feiten en documenten dat de vermoorde vrouwen helemaal geen straathoeren waren. De meesten sliepen op straat omdat ze die dag een paar centen tekort kwamen voor een matras in een logeerhuis. Want zodra de weinige centen die je overdag had verdiend met het wassen van kleding of het verkopen van lucifers op waren, was er voor duizenden vrouwen slechts één optie: op straat slapen.

Maar het zoeken van een slaapplek tegen de snijdende wind in een donker portiek was streng verboden door de wet. De politie liep onophoudelijk rond en joeg de doodvermoeide daklozen de hele nacht op met gummiknuppels en de harde kreet 'doorlopen, doorlopen!'.

Vrouwen die na middernacht alleen op straat werden aangetroffen zonder een duidelijk doel of geld in hun zak, werden door de agenten automatisch in hun boeken opgeschreven als 'bekende prostituees'. Niemand keek naar hun achtergrond, of ze getrouwd waren of waarom ze daar eigenlijk stonden. De latere geschiedschrijvers en de makers van misdaadboeken hebben deze vooroordelen decennialang domweg overgenomen. Hierdoor werd het ware, diep tragische verhaal van daklooosheid, seksueel misbruik en bittere armoede volledig uitgewist. Het werd vervangen door een simpel etiket dat de rijke maatschappij destijds beter uitkwam om haar eigen falen te verbergen.

Een aanrader

De vijf van Whitechapel is een dik boek, maar het leest als een trein. Zelfs als je niet van lezen houdt, is het een aanrader. Rubenhold vertelt het verhaal alsof ze naast je aan de bar zit. Het tempo ligt hoog en de verhalen van de vrouwen zijn zo meeslepend dat je constant wilt weten hoe het verdergaat, zelfs al weet je dat de afloop heel erg slecht is. Tegelijk opent het je ogen voor hoe gemakkelijk er over kwetsbare mensen wordt geoordeeld. Het laat zien dat trappen naar de mensen die het al het hardst te verduren hebben van alle tijden is. Nog steeds kijken we vaak met een scheef oog naar daklozen, alsof ze er zelf voor hebben gekozen om op straat te leven.

Net zo meesterlijk geschreven, en zojuist in het Nederlands verschenen is het tweede boek van Hallie Rubenhold, Het verhaal van een moord. Dat boek gaat over een van de meest geruchtmakende moordzaken uit het begin van de twintigste eeuw. Rubenhold reconstrueert nauwgezet onder welke omstandigheden de nep-dokter en oplichter Hawley Harvey Crippen zijn vrouw, de flamboyante zangeres en variété-artieste Belle Elmore, om het leven bracht.

Net als in *De Vijf van Whitechapel* geeft Rubenhold in dit nieuwe boek met name de vrouwen een stem en laat ze de lezer voelen hoe het leven in Engeland en Amerika was aan het begin van de vorige eeuw.

Hallie Rubenhold, De vijf van Whitechapel, De Boekerij

Hallie Rubenhold, Het verhaal van een moord, De Boekerij

CONTACTBUREAU

ZO WERKT HET CONTACTBUREAU

1. Je stuurt je advertentie naar Bonjo contactbureau, Nieuwe Herengracht 18 1018 DP Amsterdam. 2. Bonjo stuurt de advertentie naar een beoordelingscommissie. Deze moet goedkeuring geven voor plaatsing. 3. Bij goedkeuring plaatst Bonjo je advertentie in de Bonjo en/of op de website. 4. Een reactie op een advertentie stuur je naar Bonjo contactbureau. Vermeld hierbij wel het advertentienummer anders kunnen wij je reactie niet doorsturen. Doe een postzegel op de enveloppe en stuur 'm op. 5. Als je reageert maar niet wilt dat je adres bekend wordt, vermeld je adres dan niet in je brief maar op een bijgevoegd papiertje.

Zonder je adres kunnen wij geen reacties naar je terug sturen. Een eerlijk verhaal scoort het best. Dus schrijf een brief met daarin je interesses, hoe lang je nog moet, wat je graag wilt en wat weer niet. Ieder die de site bezoekt weet dat hij/zij met een gedetineerde te maken heeft. Transparanter kan niet!

2325 Lukaz

Hallo Dames, mijn naam is Lukaz, 44 jaar jong, 1,83 meter lang, 85 kilo zwaar, met blond haar en blauwe ogen. Ik houd van zwemmen, fietsen en wandelen langs het strand of door de bergen. Ik spreek verschillenden talen, waaronder Engels, Nederlands en Duits. Maar mijn eigen taal is Pools, het land waar ik vandaan kom. Helaas duurt het nog een aantal jaren voor ik weer vrij kom, maar dat mag een nieuwe vriendschap en eventuele relatie toch niet in de weg staan. Ik ben op zoek naar een leuke vrouw tussen de 35 en 55 jaar jong, blond, donker rood, dun of wat meer vlees op de botten maakt me niet uit. Als je maar gezellig bent en net als ik zin hebt elkaar goed te leren kennen, mij te bezoeken en met elkaar te schrijven en bellen. Ik heb zelf een zoon die bij zijn moeder in Polen woont. Heb jij kinderen, dan zou ik dat erg leuk vinden. Schrijf me en ik zal zeker terug schrijven. Heb je ook een foto, dan zou ik dat ook leuk vinden om te kunnen zien met wie ik schrijf. Ik hoop snel iets van je te horen. Kus, Lukaz

2326 E.

Hallo dames, ik ben een Nederlandse man uit het Noorden. Ik ben 32 jaar en op zoek naar een penvriend en/of relatie tussen de 20 en 40 jaar. Ik houd van gamen, films kijken, spelletjes spelen, muziek luisteren en koken. Het zou leuk zijn als je een foto meestuurt, zodat ik weet met wie ik schrijf. Wie weet tot snel! Groet, E.

2327 R.

Hallo lieve dames, ik ben R., 32 jaar jong en van Surinaamse afkomst. Ik heb een brede lichaamsbouw, tattoeages en een klein schattig buikje, maar vergis je niet: ik ben wel fit. Ik heb een donkere huidskleur en een kort kapsel met een overloop. Ik omschrijf mijn persoonlijkheid als spontaan en lief, ook ben ik goud-eerlijk, grappig en ben ik een luisterend oor. Je kan altijd je zorgen en lasten bij mij kwijt. Mijn kledingkast is goed gevarieerd, je kan mij treffen in een joggingbroek, maar ik kan ook casual komen. Voor de rest houd ik van uit eten gaan en leuke uitstapjes maken. Ook ben ik zeer sportief, dus ben vaak aan het trainen. Ik heb een lange straf achter de rug, maar gelukkig ben ik nu bijna vrij. Ik mis alleen nog een leuke dame waarmee ik leuke dingen kan doen. Het liefst moslim, dit omdat ik zelf ook bekeerd ben tot de islam, maar wat er niet is kan altijd nog komen. Als er meer inzit, sta ik ervoor open om er iets serieus van te maken. Lijkt het je leuk om mij te leren kennen, dan hoor ik graag wat van je terug! Liefs R.

2328 M.

Hey, ik ben M. Een Nederlandse dame van 24 jaar. Ik verblijf al een tijdje in de PI en het lijkt me gezellig om iemand te leren kennen. Ik zoek een lieve spontane man. Dus wie weet tot snel. Liefs M.

2329 Atilla

Hallo dames, ik ben Atilla, 25 jaar oud en van Turkse afkomst. Ik zal kort en krachtig wat over mezelf vertellen. Ik ben 1,75 lang met een breed gespierde lichaamsbouw, heb tattoeages op mijn armen en bovenlichaam en groenbruine ogen waar je in kan verdwalen als je er te lang in kijkt. Mijn eigenschappen zijn: loyaal, lief voor de juiste mensen en een echte dierenliefhebber. Anderen zouden mij omschrijven als grappig en heel zorgzaam; een engeltje voor de mensen die ik liefheb. Mijn hobby's zijn sporten en op vakantie gaan, daarnaast ga ik graag uit eten en houd ik van quality time met familie. Ik ben binnenkort vrij en zoek naar een leuke verzorgde dame die er ook klaar voor is om aan een toekomst te bouwen. Lijkt het je leuk om met mij in contact te komen, stuur mij dan een brief en misschien bouwen we samen wel aan een toekomst. Liefs, Atilla

2330 M.

Hallo dames, ik ben M., 21 jaar oud en van Nederlandse afkomst. Ik ga proberen in het kort mijn uiterlijk te beschrijven: ik ben 1,80 meter lang met een sportieve, slanke lichaamsbouw. Ik heb tattoeages op mijn rechterarm en ik heb blauwe ogen en een sikje. Over mijn innerlijk kan ik vertellen dat ik best lief ben. Ik ga niet liegen tegen je: ik vind mezelf ook best wel grappig, maar niet zonder reden, ik weet dat ik mensen namelijk goed kan laten lachen. Voor de rest ben ik zorgzaam en heel loyaal. Kortom, soms is mijn verstand ver te zoeken, maar mijn hart zit op de juiste plek. Niet te vergeten, ik ben een muziekliefhebber en ben gek op honden. Mijn hobby's zijn lekker eten maken, sporten en leuke dingen doen met vrienden. Ik kom in november weer buiten en heb dan achttien maanden vastgezeten. Ik vind het dan ook wel goed geweest en ga een positieve draai aan mijn leven geven. Er is alleen nog één ding dat ik mis en dat is een leuke dame op wie ik altijd kan bouwen. Ben jij die leuke, loyale dame met een goeie dosis humor en lijkt het je leuk om mij te leren kennen? Stuur mij dan een brief en wie weet spreken we elkaar snel! Groetjes, M.

2331 Edward

Ik heet Edward en kom uit Rotterdam. Ik zit tien jaar vast met tbs en zoek een penvriend(in), man of vrouw maakt niet uit. Ik ben 53 jaar en ben voor Feyenoord. Ik heb ook 3,5 jaar in de bajes gezeten, dus zit bijna veertien jaar binnen. Vertrouwen vind ik belangrijk.

2332 Gold Star

Hoi, hoi, hier de knapste vent uit dit universum en nog zo goed als nieuw! Nu ik bijna op de helft zit en over 1200 dagen mijn staatsappartement moet verlaten zonder de mogelijkheid op verlenging, besef ik nu pas dat er nog geen gezellige pen/belvriendin is, omdat er veel tijd is gaan zitten in het vouwen van jullie handdoeken, beddengoed en winkelkratjes. Door een overplaatsing naar een mini-PI lijkt mij dit een gepast moment om een oproep te plaatsen door middel van een advertentie voor een gezellige schrijf/bel-madame/miep. Mijn voorkeur gaat uit naar iemand tussen de 20 en 99 jaar. Tussen de 40 en 199 kilo (zonder steunkousen) en van deze planeet i.v.m. de postzegelprijzen. Ik zou zeggen: trek de stoute schoenen aan en laat wat van je horen. Mvg en tot snel, xx Gold Star

2334 K.

Hé daar, K. hier (voorletter). Dit is ver buiten mijn comfortzone. Ik zit nu veertien maandjes in de gevangenis en moet nog iets minder dan twee jaartjes. Mensen omschrijven mij als iemand met een groot hart. Ik ben verder erg sportief, gespierd gebouwd, hbo opgeleid, begin 30, sociaal en vrij gevoelig, heb groengele ogen en ben 1,81 meter lang. Ook haar op mijn hoofd natuurlijk, niet

van BONJO

kaal. En ik ben een man. Ik heb het best zwaar gehad met het inzien wat ik buiten heb gedaan en ik ben aan het wachten op klinische behandeling waarvoor ik geselecteerd ben. Die duurt tot 2028, waarna ik weer buiten kom. Buiten is alles voor straks al geregeld: mijn woning, auto, financieel gelukkig alles op orde, ook een fijn netwerk nog om me heen. Wat ik zoek is eigenlijk een mooie vriendschap. Iemand om gedachtes mee te delen en verder zien we dan wel. Een soort van loyaliteit opbouwen. Heb ik je interesse gewekt, stuur me dan een brief met een foto, als je eens wilt bellen is een 06 ook wel makkelijk. Ik hoor het wel, veel liefs en groetjes, K.

2335 Deviant Man

Slank, blank, 1,70 meter, 72 kilo. De 50 jaar al aangetikt, maar ik oog veel jonger. Ik ben geen oppervlakkig persoon, hoger opgeleid en zeer breed georiënteerd. Ik zoek een dito penvriendin voor fijne diepgang en diversiteit. Geen zedendelict, drugs, diefstal, fraude of oplichting etc. Ik zit voor een vermeend levensdelict in cassatie. Justitie gelooft niet dat het zelfverdediging was en een ongeluk i.p.v. opzet. Hoe zit dat met jou? Lang of kort gestraft? Ik ben inmiddels wel ruimdenkend geworden. Schroom niet om mij te contacteren. Ik ben eerlijk, oprecht en uiterst discreet en respectvol. M.v.g., Deviant

2336 Versace

Hallo dames, Ik ben Versace. Ik ben 22 jaar. Ik kom uit Gelderland, maar ik heb een Italiaans-Roemeense afkomst. Ik ben 1,85 meter, heb donker haar en bruine ogen. Ik heb een vlotte babbel en ben zeker niet op mijn mondje gevallen. Ik zoek een loyale dame die positief in het leven staat en open staat voor en langdurige vriendschap, ook na detentie. Heb jij interesse? Dan hoop ik snel van je te horen! Een foto is altijd welkom. Ik stuur zelf ook een foto. Tot snel!

2338 B.

Hey kleine vleermuisjes, mijn naam is B. Aangenaam dames! Ik ben van Nederlandse afkomst en ben 1,64 meter kort, maar ik heb een lange conditie als het aankomt op sport. Ik heb een verzorgde baard en door mijn leeftijd van 45 jaar ben ik een beetje kalend, maar wel jong van geest. So fly like an eagle! Mijn interesses bestaan uit reizen, muziek en een festivalletje op zijn tijd. Ik ben op zoek naar een Bourgondische vrouw die dezelfde interesses deelt als ik. Volgend jaar ben ik vrij, dus schrijf me een brief en wellicht word ik jou guy. Liefs, B.

2339 Ismaïl

Hoi, mijn naam is Ismaïl en ik ben 30 jaar. Na de gevangenis ga ik in Brabant wonen. Ik ben heel alleen en niemand komt mij tijdens mijn gevangenschap opzoeken. Ik hoop dat één van jullie dat wel wil als we elkaar beter kennen. Ik ben op zoek naar een slimme, bekwame, welbespraakte penvriendin. Verder heb ik veel romantische passie. En mijn persoonlijkheid is druk. Ben jij ook vaak druk en enthousiast en vind je het leuk om alles te vertellen wat er in je opkomt? Dan heb je een persoonlijkheid die met mij klikt. ADHD is cool. Ik houd van zingen in het koor van de kerk. Ik heb een opgewekte stem. Ik ben de bezitter van een groot geluk en ik houd van God. Mijn haar is zwart tot aan mijn schouders. Ik ben gothic en emo, omdat niemand mijn gevoelens erkent. 1,84 meter lang, tien vingers, ogen en een neus. Ik heb dat allemaal. Ik werk aan mezelf. Ik lees, bid, ga naar woede beheersing en elke vorm van school die er maar is. Ik ben iemand van wie je de persoonlijkheid omarmt. Je kan helemaal jezelf zijn bij mij. En als laatste: ik houd van lachen. Ik kijk er naar uit om van je te horen, penvriendin. Veel liefs, Ismaïl

2340 Rancho

Ik, een jongeman van 50 jaar, zoek een lieve, zorgzame, loyale vriendin om op zijn minst gezelligheid, humor en romantiek mee te beleven. Ik dacht, in ieder geval om mee te beginnen, aan elkaar schrijven. Jij: ook christelijk, tussen de 30 en 45 jaar, gezellig en romantisch dus... Verder ben ik niet kieskeurig. Wél ben ik ook loyaal en selectief. Dus sorry dames, ik zal één iemand kiezen die ik terugschrijf en het daarbij houden. Maar voel je alsnog niet belemmerd om mij te schrijven. Alvast bedankt, Rancho

2341 R.

Hallo alle single ladies, jullie mogen mij R. noemen. Ik ben een man van 33 jaar en zit nu dicht bij mijn vierde jaar in detentie. Ik heb nog een jaar of vijf te gaan en zoek mede daardoor een leuke dame om mee te schrijven, ervaringen te delen en elkaar sterker te maken. Ik ben 1,92 lang en heb een breed postuur. De kilo's zijn er een beetje bijgekomen, dus ik ben de afgelopen tijd op mijn voeding aan het letten en meer aan het bewegen. Het is ook niet gek als je weet wat voor lekkere gerechten en lekkernijen ik kan maken! Ik ben afkomstig uit de magische WK-deelnemer Curaçao en heb een donkere huidskleur. Hou je van schrijven of heb je iemand nodig om je hart tegen te luchten en of je ervaringen en gedachten mee te delen? Stuur gerust een foto met je brief mee. Tot snel, xxx R.

2342 K-pop-alike

Hai slanke meid. Als je het uiterlijk van een K-pop knul in zijn geheel wel wat vindt is dat al een plus. Ik ben academisch geschoold, heb een atletisch lichaam met gevoel voor ritme, beheers psychische vaardigheden, maar kan geen muziekinstrument bespelen. Aangezien ik veel schrijftijd kwijt ben aan studie- en procesdoeleinden, wens ik de eventuele correspondentieperiode – voorafgaand aan het mogelijke telefonische en face-to-facecontact – kort te houden. Geen foto betekent geen respons.

2343 L.

Hey hey! L. hier. Ik ben 31 jaar oud en heb bruin haar met groenblauwe ogen en een gespierde bouw. Ik ben op zoek naar een dame van tussen de 25 en 35 jaar voor leuk schrijfcontact. Ik vind het leuk om te discussiëren en om diepgaande gesprekken te voeren. Daarnaast geniet ik zo goed mogelijk van het leven met lekker eten, het liefst in een restaurant ergens in het buitenland. Verder sport ik veel en vind ik het leuk om te koken voor mijn familie. Eerlijkheid, respect en loyaliteit is bij mij de standaard. Wil jij meer van mij weten? Schrijf mij en ik zal met een foto reageren. Groetjes en veel liefs, L.

2344 Sohaib

Hallo dames, ik heet Sohaib, ben van Marokkaanse afkomst en ben 20 jaar. Op dit moment verblijf ik in een tbs-kliniek. En ik zit al zes jaar vast. Ik hou van sporten en series kijken. Ik ben breed gebouwd en heb donker haar en ben 1,85 meter lang. Ik val op verzorgde dames die spontaan en zelfstandig zijn. En die eventueel ook van sport houden. En door te schrijven naar elkaar kunnen de vonken aangewakkerd worden, zodat de dagen wat dragelijker kunnen worden. Spreekt dit jou aan, dan hoor ik hopelijk snel van je. Groetjes, Sohaib!

2345 Romano

Goeie dag dames, ik ben Romano. Ik ben een Antiliaanse jongen van 23 jaar. Ik ben 1,90 meter lang, atletisch gebouwd, heb kort kroeshaar, een sikje, geen snor. Ik houd van sporten, koken en van dieren. Ik kijk veel series en sport meestal op verlof. Verder heb ik een goed hart, bied een luisterend oor en oordeel niet over mensen. Ik ben op zoek naar vriendschappelijk bel- of schrijfcontact met dames, eventueel meer, mocht dat er van komen. Ik hoop dat ik een reactie van jullie, mooie dames onder de 35 jaar, kan krijgen. Als je een brief stuurt, zal het fijn zijn met een foto. Hoeft niet, kan ook later. Groetjes van Romano.

Vezelrijk en goed voor het hart

Bonen: goed voor alles

Wist je dat kidneybonen na de ontdekkingsreizen door de Europeanen in de vijftiende en zestiende eeuw zijn meegenomen uit Midden- en Noord-Amerika? Ze danken hun naam aan de opvallende niervorm. Tegenwoordig worden ze met succes geteeld in regio's zoals Zeeland om de ecologische voetafdruk te verkleinen. The Colour Kitchen, een samenwerkingspartner van DJI, verwerkt ze daarom graag in hun recepten. Hieronder een lekker voorbeeld daarvan.

Laura Sofie van der Reijden

Waarom zijn bonen zo goed?

Vezelrijk: ze dragen bij aan een gezonde spijsvertering en een stabiele bloedsuikerspiegel.
Goede vleesvervanger: door de hoge concentratie eiwitten zijn ze ideaal voor vegetariërs en veganisten.
Goed voor het hart: regelmatige consumptie van peulvruchten kan het risico op hart- en vaatziekten verlagen.

Kidneybonen wraps met saucijs

INGREDIËNTEN (VOOR 4 PERSONEN)

8 maistortilla's
4 blikjes kidneybonen
4 rode uien
4 saucijsjes of vega worsten
peper, zout en eventueel kaas

BEREIDING

Stap 1. Saucijs en ui snijden
Snij de saucijs in dunne plakjes.
Pel de ui en snij in dunne halve ringetjes.

Stap 2. Kidneybonen spoelen
Laat de kidneybonen uitlekken in een vergiet en spoel ze af.

Stap 3. Saucijs en ui bakken
Verwarm een beetje olie in een koekenpan en bak de plakjes saucijs goudbruin op middelhoog vuur.
Voeg de gesneden ui ringetjes toe en bak nog 2-3 minuten mee.

Stap 4. Tortilla vulling maken
Roer de uitgelekte kidneybonen door de saucijs en ui en breng op smaak met peper, zout en gewenste kruiden.

Stap 5. Tortilla's rollen
Leg een tortilla op een bord (met eventueel een plak kaas erop) en schep hier 4 eetlepels van de vulling bij.
Vouw de zijkanten van de tortilla naar binnen, rol hem op en leg de opgerolde tortilla in een ingevette ovenschaal.
Herhaal dit met de rest van de tortilla's en de vulling. Beleg de tortilla's eventueel met een beetje kaas.
Verwarm een oven op 200 graden en leg de ovenschaal hier 3-4 minuten in, tot de kaas is gesmolten of de tortilla's goudbruin zijn.

Stap 6. Serveren
Schep de tortilla's op een bord en serveer eventueel met een pittige saus of salsa.

eet smakelijk!

Ingezonden

Franky overweegt kort geding

Eindeloos wachten op een plek in de tbs-kliniek

Tbs'er Franky valt in geen enkele voorrangscategorie voor plaatsing in een tbs-instelling. "Dit kan tot in lengte van dagen duren."

David Dekker

"In augustus word ik 35 jaar. Ik zit dan bijna de helft van mijn leven vast." Franky zit in een knalgele polo tegenover zijn advocaat. Hij vult zijn dagen met het reinigen van afdelingen en bezoekruimtes in de PI. Om de week komt zijn advocaat op bezoek. Ze spreken over zijn tbs-traject en plek op de wachtlijst voor plaatsing in een kliniek.
Franky werd in 2019 veroordeeld tot tbs met voorwaarden. Vanwege het overtreden van zijn voorwaarden is hij op 25 november 2024 aangehouden en gedetineerd. Een half jaar later werd in hoger beroep de beslissing van de rechtbank bevestigd: de tbs met voorwaarden werd omgezet in tbs met dwangverpleging. Sindsdien wacht hij in de PI op plaatsing in een kliniek. Hij krijgt een schadevergoeding van 525 euro per maand voor de overschrijding van de maximale termijn die hij wettelijk mag wachten, maar het voelt als een doekje voor het bloeden. Die vergoeding biedt geen oplossing voor het probleem.

Geen voorrang

De wachtlijsten in het tbs-stelsel zijn gebaseerd op chronologie: ze gaan uit van de datum van

het definitief worden van de tbs-veroordeling of van de datum van voorlopige of voorwaardelijke invrijheidsstelling. Daarnaast krijgen drie categorieën passanten voorrang ten opzichte van passanten die alleen op basis van chronologie een plek op de wachtlijst hebben. Het gaat daarbij om:

* tbs-gestelden met een gemaximeerde tbs
* tbs-gestelden die verblijven op de pre-passanten-afdeling van de PI Vught (mensen die naast de tbs-maatregel zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf worden hier in de laatste zes tot twaalf maanden van hun gevangenisstraf geplaatst)
* personen aan wie tbs is opgelegd bij overname van een in het buitenland opgelegde straf

Franky valt niet in een van deze drie categorieën.

De onzekerheid en frustratie vreten hem langzaam op

Wachtlijst met 'open eind'

Franky wacht al meer dan dertien maanden op plaatsing in een tbs-kliniek en er is nog steeds geen concreet uitzicht op behandeling op korte termijn. Het is denkbaar dat de wachttijd nog tot in lengte van dagen duurt, als er telkens weer pre-passanten of tbs-gestelden met voorrang langszij komen op de wachtlijst. Hij vindt dit onaanvaardbaar. De onzekerheid en frustratie vreten hem langzaam op. Hij overweegt daarom een kort geding tegen de staat.

David Dekker is advocaat te Amsterdam en staat Franky (niet zijn echte naam) bij.

NANCY DEKENS

Stokoude zaak

De afgelopen periode heb ik mijn handen – beter gezegd: mijn hoofd – vol gehad met het afronden van een stokoude, omvangrijke zaak. De feiten die ten laste worden gelegd dateren uit de periode 2014-2016. De zaak diende nu pas inhoudelijk bij de rechtbank. Tijdens de eerste coronalockdown, in 2020, ontving ik het dossier. Digitaal. Dat was veel. Ik overdrijf niet als ik zeg dat het 15.000 digitale pagina's betrof, verspreid over verschillende bestanden.
Ik werkte die eerste lockdown thuis op zolder. De samenleving verkeerde in staat van beleg. Ik kon, met andere woorden, rustig lezen. In een spannend dossier – want dat was het – is dat fijn.

In de jaren die volgden zijn in verschillende periodes allerlei getuigen gehoord. Door mij, maar ook door advocaten van de acht medeverdachten. De zaak zou inhoudelijk behandeld worden in het najaar van 2024. Er waren meer dan tien zittingsdagen voor uitgetrokken. Op de eerste zittingsdag volgden allerlei nieuwe verzoeken en verweren. Die verweren leidden tot een gedeeltelijke nietigverklaring van de dagvaarding. Ook in mijn zaak. Dat verweer werd gehonoreerd. In andere zaken werd de dagvaarding deels gewijzigd. Die verdachten waren niet aanwezig. En er werden nog getuigenverzoeken gedaan en door de rechtbank toegelaten. Lang verhaal kort: na een paar uur werd op die eerste zittingsdag in 2024 duidelijk dat de inhoudelijke behandeling toen niet kon doorgaan. De rechtbank kon niet anders dan de zaak aanhouden.
Het heeft bijna twee jaar geduurd voordat we weer verder gingen met de inhoudelijke behandeling van deze zaak. Afgelopen september was het zover. Het ging niet zonder slag of stoot. De rechtbank werd op de eerste zittingsdag gewraakt. Toen dat verzoek een paar dagen later ongegrond was verklaard door de wrakingskamer, konden we alsnog door. Het onderzoek ter zitting is nu afgerond en het is wederom wachten op het vonnis. De rechtbank velt haar oordeel vlak voor kerst.

Bizarre eis

Ik had rekening gehouden met een hoge eis en mijn klant daar ook op voorbereid. Maar de eis die is neergelegd, tartte mijn stoutste verwachting. Het Openbaar Ministerie eiste maar liefst acht jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Van strafvermindering omwille van de enorme overschrijding van de redelijke termijn, lijkt geen enkele sprake.

Mijn cliënt is destijds, in de zomer van 2016, aangehouden door een arrestatieteam. De aanhouding vond plaats op verdenking van deelname aan een criminele organisatie (gericht op witwassen en drugsdelicten). Na twee dagen mocht hij gaan. Heengezonden. Hij is niet eens voorgeleid bij de onderzoeksrechter. Nadien heeft hij geen nacht meer in de cel doorgebracht.
De eis zoveel jaar na dato is in mijn ogen bizar hoog voor feiten van zo lang geleden. Als het zo ontzettend lang duurt voordat een grote strafzaak in eerste aanleg wordt berecht, zou er geen ruimte meer moeten zijn voor keiharde vergelding. Ik kan me dan ook niet voorstellen dat de rechtbank bij bewezenverklaring van alle feiten deze straf oplegt. Het is enorm spannend hoe het oordeel van de rechtbank uiteindelijk uitpakt. Voor mij, maar vooral voor mijn cliënt. Die mogelijk dus jaren moet gaan zitten.

Nancy Dekens is strafrechtadvocaat bij Dekens Aytemur strafrechtadvocaten

Külcü Advocaten

Specialisten in detentierecht

Heeft u het gevoel dat u onrecht wordt aangedaan? Ook in detentie heeft u rechten. Külcü Advocaten maakt zich sterk voor de rechtspositie van gedetineerden.

Wij helpen onder andere bij zaken rondom resocialisatie en re-integratie, PP- en BBA-beslissingen, verlof, overplaatsing, fasering en klachtprocedures. Twijfelt u over een beslissing van de inrichting of wordt een verzoek afgewezen? Dan kijken wij samen met u wat er mogelijk is en of bezwaar of een klacht zinvol is.

Denkt u dat u onrecht wordt aangedaan of wilt u advies over uw situatie? Neem gerust contact met ons op. Wij staan voor u klaar.

Wij staan u bij in elke p.i. in Nederland.

Ook op toevoeging (Pro Deo)

mr. D. Engel mr. M. Uslu dr. mr. H. Külcü mr. E.M.J.W Jaspar mr. K.A. Moors

Wij staan u bij in zaken rondom:

- Voortgang detentietraject
- Verlof
- Overplaatsing
- Fasering
- BZT
- Resocialisatie
- Re-integratie
- Klachten (CvT & RSJ)
- PP & BBA beslissingen
- Kort geding tegen de Staat
- Schadevergoeding v.d. Staat
- TBS
- Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Ook tijdens detentie heeft u rechten. Denkt u dat u onrecht wordt aangedaan bij beslissingen over bijvoorbeeld verlof, overplaatsing, fasering of klachten? **Neem contact met ons op.**

085-2006292 | M: 06-34318393 | info@kulcuadvocaten.nl

Specialisten in strafrecht, gedreven door deskundigheid.

Bij Weening Strafrechtadvocaten begrijpen we dat een strafzaak veel onrust met zich brengt. U zoekt duidelijkheid: over wat u te wachten staat, over de kosten en vooral over uw kansen. Ons goed georganiseerde kantoor bestaat uit betrokken strafrechtadvocaten die u door dit proces begeleiden. Door bereikbaar te zijn, door te zeggen wat ze doen en door te doen wat ze zeggen.

Deskundigheid staat bij ons centraal. Zaken worden tijdens een wekelijks kantooroverleg door de behandelend advocaat besproken met kantoorgenoten. Door deze unieke werkwijze worden uw belangen niet alleen behartigd door een strafrechtspecialist, maar door een deskundig team van strafrechtadvocaten.

Verder onderscheiden wij onszelf van de meeste strafrechtadvocaten door vergaande specialisaties in deelgebieden van het strafrecht. Daarmee bieden wij de hoogste mate van deskundigheid op (onder meer) het gebied van:

- Brandstichting
- Cassatie
- Criminele organisatie
- Detentierecht
- Diefstal
- Drugs
- Fiscaal strafrecht
- Fraude
- Geweld
- Jeugdstrafrecht
- Mensenhandel
- Moord & doodslag
- Ondernemingsstrafrecht
- Ontneming
- Overtreding wet dieren
- Overlevering en uitlevering
- TBS & PIJ
- Terrorisme
- Verkeersstrafrecht
- Wapen & munitie
- Witwassen
- Zeden

Een frisse blik op uw strafzaak?
U kunt ons gratis bellen.
Wij bezoeken u in elke PI.
Ook pro deo.

A fresh look at your criminal case?
You can call us free of charge.
We will visit you in any prison.
Also pro bono.
We speak English.

Ein neuer Blick auf Ihren Strafprozess?
Sie können uns kostenlos anrufen.
Wir besuchen Sie in jedem Gefängnis.
Auch Pro-Bono-Anwalt.
Wir sprechen Deutsch.

Un regard neuf sur votre affaire pénale ?
Appelez-nous gratuitement.
Nous vous rendrons visite dans n'importe quelle prison.
Également pro bono.
Nous parlons français.

Nowe spojrzenie na Twoją sprawę karną?
Możesz do nas zadzwonić bezpłatnie.
Odwiedzimy Cię w każdym więzieniu.
Również pro bono.
Mówimy po polsku.

Bel gratis | Free call | Kostenlos anrufen
Appelez gratuitement | Zadzwoń bezpłatnie

0800-9336464
(0800-WEENING)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

